

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SOSYAL BİR TOPLULUK OLAN AMATÖR ÇOKSESİLİ
KOROLARDA YER ALAN BİREYLERİN MENTAL İYİ
OLUŞ DURUMLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Seda ÜSTÜN

Enstitü Ana Sanat Dalı: Folklor ve Müzikoloji

Tez Danışmanı: Doç. Kerem Cenk YILMAZ

MAYIS – 2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

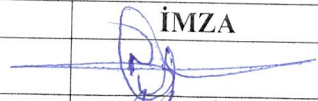
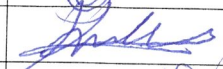
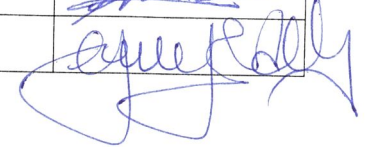
**SOSYAL BİR TOPLULUK OLAN AMATÖR ÇOKSESİLİ KOROLARDA
YER ALAN BİREYLERİN MENTAL İYİ OLUŞ DURUMLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Seda ÜSTÜN

Enstitü Ana Sanat Dalı : Folklor ve Müzikoloji

“Bu tez 29/05/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof. Dr. Nilgün Sozak	BAŞARILI	
Doç. Kerem Cerit Yılmaz	BAŞARILI	
Dr. Öğr. Üyesi Gülşen Göksele Erdoğdu	BAŞARILI	

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	Seda ÜSTÜN
Öğrenci Numarası	:	Y086025002
Enstitü Anabilim Dalı	:	Folklor ve Müzikoloji
Enstitü Bilim Dalı	:	Folklor ve Müzikoloji
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	Sosyal Bir Topluluk Olan Amatör Çoksesli Korolarda Yer Alan Bireylerin Mental İyi Oluş Durumları
Benzerlik Oranı	:	%18

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

☒ Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

29.05.2019
Öğrenci İmza

☐ Sakarya Üniversitesi Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

...../...../20.....
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Doç. Kerem Cenk YILMAZ

Tarih: 29.05.2019

İmza:

☐ KABUL EDİLMİŞTİR

☐ REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

ÖNSÖZ

Mental iyi oluş sosyal ilişkileri de kapsayan pozitif bir değerdir. Hayatın farklı alanlarında üretkenlik, mental iyi oluşu etkilemektedir. Müzik insanları kolaylıkla bir araya getirebilen bir sanattır. Korolar da bireylerin hem sosyal, hem de üretken olarak yer aldıkları, müzik sanatının icra edildiği önemli bir unsurdur. Kişi mutlu olduğu, keyif aldığı ortamda kendini daha iyi ifade eder. Bu bakımdan, çoksesli korolarda yer alan bireylerin mental iyi oluşları, müzikal performansları açısından önem arz etmektedir.

Bu tezin yazılması aşamasında çalışmamı titizlikle takip edip, yapıcı yönlendirmeleriyle yanımda olan danışmanım Doç. Kerem Cenk YILMAZ 'a, çalışma konumun belirlenmesinden sonuç aşamasına kadar çalışmamın her safhasında akademik desteğini, öğretici yardımlarını, değerli düşüncelerini esirgemeyen Prof. Dr. Nilgün SAZAK hocama en içten duygularıyla teşekkürü borç bilirim. Çalışmamı başından beri takip edip beni cesaretlendiren arkadaşım Ar. Gör. Esra CÖMERT'e ve teknik konularda yardımını esirgemeyen Ar. Gör. Cihan AYHAN'a, bir korist olarak bana kattıkları ile bu çalışmayı yapmama vesile olan Boğaziçi Caz Korosu'na ve Şefi Masis Aram GÖZBEK'e çok teşekkür ederim. Şuan Avusturalya'da olup çalışmamın özetini İngilizceye çeviren kardeşim Sena ÖZPEK'e, manevi desteği için aileme teşekkürlerimi sunarım.

Hamileyken başladığım bu çalışmamı, şuan 6 buçuk aylık olan kızım Mavi'ye ithaf ediyorum.

Seda ÜSTÜN

Mayıs 2019

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
ŞEKİL LİSTESİ.....	iv
RESİM LİSTESİ	v
TABLO LİSTESİ	vi
ÖZET.....	vii
SUMMARY	viii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: SOSYAL BİR TOPLULUK OLARAK ÇOKSESLİ KOROLAR	6
1.1. Koro Tanımı	6
1.2. Müzik Eğitiminde Koroların Yeri ve Önemi	11
1.3. Çoksesli Koroların Tanımı ve Kapsamı	16
1.4. Çoksesli Koro Eğitimi.....	18
1.5. Çoksesli Korolarda İletişimin Etkileri	21
1.6. İlgili Araştırmalar	23
BÖLÜM 2: MENTAL İYİ OLUŞ	24
2.1. Mental İyi Oluşun Tanımı	24
2.2. Mental İyi Oluşla İlgili Kavramlar.....	24
2.3. Mental İyi Oluşu Etkileyen Faktörler	26
2.4. Mental İyi Oluşla İlgili Kuramlar	28
2.5. Mental İyi Oluşun Sonuçları ve Etkileri	30
2.6. İlgili Araştırmalar	31
BÖLÜM 3: YÖNTEM	33
3.1. Araştırmanın Amacı	33
3.2. Araştırmanın Önemi.....	33
3.3. Araştırmanın Yöntemi.....	33
3.4. Araştırmanın Çalışma Evreni ve Örneklemi	35

BÖLÜM 4: BULGULAR.....	40
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	40
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	40
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	41
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	42
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	44
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	44
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	45
4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	45
 SONUÇ VE ÖNERİLER.....	47
KAYNAKÇA	50
EKLER.....	54
ÖZGEÇMİŞ.....	56

KISALTMALAR

Akt	: Aktaran
Ar. gör	: Araştırma Görevlisi
C	: Cilt
Çev	: Çeviren
Drl.	: Derleyen
Doç	: Doçent
Dr	: Doktor
Haz	: Hazırlayan
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Prof	: Profesör
S	: Sayı
T.C	: Türkiye Cumhuriyeti
TDK	: Türk Dil Kurumu
v.b	: ve benzeri

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Mental İyi Oluşun Boyutları ve Teorik Temelleri	25
--	----

RESİM LİSTESİ

Resim 1	: Çoksesli Koro.....	6
Resim 2	: Çoksesli Koro ve Koro Şefi	7
Resim 3	: Askeri Koro.....	9
Resim 4	: Polis Korusu.....	9
Resim 5	: Çocuk Korusu	10
Resim 6	: Vokal Korusu	10
Resim 7	: 2013-2014 Boğaziçi Caz Korusu Üyeleri	11
Resim 8	: Boğaziçi Caz Korusu Provası	13
Resim 9	: Çoksesli Koro Koreografisi	15
Resim 10	: Koro Yöresel Kostümleri.....	15
Resim 11	: Boğaziçi Caz Korusu	16
Resim 12	: Türkülerin Çoksesli İcrası.....	17
Resim 13	: Koro Provası	20
Resim 14	: Koro Provası	20
Resim 15	: Koro Provası	22
Resim 16	: Koro Provası	22

TABLO LİSTESİ

Tablo 1	: Müzik Eğitimi ve Korolar	14
Tablo 2	: Mental İyi Oluş Boyutlarının Kapsamı	29
Tablo 3	: Öznel İyi Oluşun Etkileri	30
Tablo 4	: Araştırma Ölçeklerine İlişkin Analiz Sonuçları	34
Tablo 5	: Mental İyi Oluş Faktör Analizi	34
Tablo 6	: Katılımcıların Mental İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Temel Analiz Sonuçları	35
Tablo 7	: Amatör Çoksesli Korolarda Yer Alan Bireylerin Müzikle İlgilenme Durumları	40
Tablo 8	: Amatör Çoksesli Korolarda Yer Alan Bireylerin Yaş Değişkenine Göre Dinledikleri Müzik Türleri	40
Tablo 9	: Bireylerin Sosyalleşmesinde Amatör Çoksesli Koroların Katkı Durumu .	41
Tablo 10	: Amatör Çoksesli Koro Ortamının Koroda Yer Alan Bireylere Hissettirdikleri	42
Tablo 11	: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Mental İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Analiz Sonuçları	44
Tablo 12	: Katılımcıların Müzik İlgi Durumuna Göre Mental İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Analiz Sonuçları	44
Tablo 13	: Katılımcıların Yaşlarına Göre Mental İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Analiz Sonuçları	45
Tablo 14	: Katılımcıların İlgilendikleri Müzik Türlerine Göre Mental İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Analiz Sonuçları	45

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	☒	Doktora	☐
Tezin Başlığı: Sosyal Bir Topluluk Olan Amatör Çoksesli Korolarda Yer Alan Bireylerin Mental İyi Oluş Durumları			
Tezin Yazarı: Seda ÜSTÜN		Danışman: Doç. Kerem Cenk YILMAZ	
Kabul Tarihi: Mayıs 2019		Sayfa Sayısı: viii (ön kısım) + 54 (tez) + 2 (ek)	
Anabilim Dalı: Folklor ve Müzikoloji		Bilim Dalı: Folklor ve Müzikoloji	
Sosyalleşme, sosyal bir varlık olan insan hayatının her evresinde gözlenebilecek bir ihtiyaçtır. Müzik insanları bir araya getiren bir değerdir ve bu açıdan sosyalleşmeye olumlu yönde katkılar sağlamaktadır. Pozitif psikoloji kapsamında yer alan bir kavram olan mental iyi oluş, bireyin sosyal ortamda kendini iyi hissetmesi, uyum sağlaması ve kendini ortaya koymasını sağlaması durumudur. Müzik eğitimi alanı içerisinde yaygın bir unsur olan amatör çoksesli korolar, bireylerin kendini müzik yoluyla ifade edebildiği, bir topluluğa ait hissettiği ortamı sağlamaktadır. Korolar, farklı nitelikte insanların kolayca bir araya gelebilmesini sağlaması sebebiyle müzik ve sosyalleşme ilişkisi kapsamında önemli topluluklardır. Çoksesli koroların sosyalleşmeye olan katkıları; özgüven artışı, kendini ifade edebilme, iletişim becerilerini geliştirme, bağ kurma, paylaşma, bilgi aktarma, farklı insanlar tanıma, ortak amaç için bir araya gelme şeklinde gerçekleşmektedir. Bu araştırmanın amacı sosyal bir topluluk olarak amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin mental iyi oluş açısından değerlendirilmesini içermektedir. Amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin; mental iyi oluş açısından elde edeceği kazanımların açığa çıkarılması, müzik yoluyla sosyalleşmenin yanı sıra psikolojik açıdan rahatlama yollarını koro yoluyla bulması açısından araştırma önemli görülmektedir. Benzer konuda çalışma hazırlayacak olan araştırmacıların faydalanabileceği nitelikte bulgulara ulaşılması beklentisi, araştırmanın önemini oluşturan hususlardan bir diğeridir. Araştırmada yöntem olarak, betimsel tarama modeli kullanılmaktadır. Araştırmanın verilerini elde etmek için; 2007 yılında Warwick-Edinburg tarafından geliştirilmiş Mental İyi Oluş Ölçeği (Türkçeye çeviren Keldal 2015) kullanılmıştır. Bu ölçekte toplamda 14 psikolojik durum cümlesi bulunmaktadır ve katılımcıların tepkileri de 5’li Likert Skalası üzerinden ölçümlenmektedir. Araştırmanın çalışma evrenini; amatör çoksesli korolar, örneklemini ise; İstanbul’da faaliyet gösteren Magma, Boğaziçi Caz Korosu, Boğaziçi Gençlik Korosu üyeleri oluşturmaktadır. Araştırmada sonuç olarak, katılımcıların yaşlarına göre mental iyi oluş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı, caz müzik dinleyen katılımcıların mental iyi oluş puan ortalamaları ile Türk halk müziği, Rock müzik ve yabancı pop dinleyenlerin mental iyi oluş puan ortalamaları arasında farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.			
Anahtar Kelimeler: Müzik, Sosyalleşme, Mental İyi Oluş, Amatör Çoksesli Korolar, Sosyalleşme ve Çoksesli Koro, Mental İyi Oluş ve Çoksesli Koro			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree	☒	Ph.D.	☐
Title of Thesis: Mental Well-Being Conditions Of The Individuals Who Are Performing In An Amateur Polyphonic Choir Which Is A Social Community			
Author of Thesis: Seda ÜSTÜN Supervisor: Assoc. Prof. Kerem Cenk YILMAZ			
Accepted Date: May 2019		Number of Pages: viii (pre text)+54 (mainbody)+2 (app)	
Department: Folklore and Musicology		Subfield: Folklore and Musicology	
Socializing is a need which can be observed in every phase of human, a social being, life. Music is a value gathers people together and from this point it provides positive contributions to socialization. Mental well-being, which is a term in the scope of positive psychology, is an individual's condition of feeling good, to get adapted and to be self assertive in a social environment. Amateur polyphonic choir, which is a common factor in the field of music education, creates the environment for individuals in order to be able to express themselves with the way of music and to have the sense of belonging in a community. Choirs are important communities in relation with music and socializing in consequence of bringing the people together who carry different traits. Contributions of the polyphonic choirs to socializing have been actualizing like increasing confidence, self-expression, improving communication skills, bonding, sharing, transferring information, getting to know different people, gathering for same purpose. The aim of this research is to be evaluated of the mental well-being of the individuals who perform in amateur polyphonic choirs as a social community. This research is seen important because of the fact that individuals who perform in an amateur polyphonic choir to be exposed of the inputs which will be gained by the point of mental well-being, not only socializing with the way of music but also finding the ways of psychological relaxing with the help of choir. The expectation of being reached the findings which will be utilized by the researchers who will be preparing a study on a similar subject is the another factor which gives the importance to this research. As a method on this research, descriptive scanning model has been used. Mental Well-Being Scale, improved by Warwick - Edinburg in 2007, has been used in order to obtain data from the research. 14 psychological condition sentences have been found in this scale and the reactions of the participants have been scaled on 5 point Likert Scale. The study phase of the research by amateur polyphonic choirs, its sample has been constituted by the members of Bosphorus Jazz Choir, Bosphorus Youth Choir. As a result of this research, there wasn't a statistical difference among the participants according to their ages in their mental well-being level. The conclusion has been reached that there is a difference between average score of mental well-being of the participants who listen jazz and the average score of mental well-being of the participants who listen Turkish Folk music, rock music and foreign pop.			
Keywords: Music, Socializing, Mental Well-Being, Amateur Polyphonic Choirs, Socialization and Polyphonic Choirs, Mental-Well Being and Polyphonic Choirs			

GİRİŞ

Tarihin eski dönemlerinden bu yana insan hayatının merkezinde yer alan müzik, toplum içerisindeki herkesin kendine göre anlayabildiği ve yorumlayabildiği bir değer niteliği taşımaktadır. Müzik; bireyler, gruplar, toplumlar arasında iletişimi sağlayan bir yapıdadır. Bu yönüyle müzik kültürden kültüre farklılık gösteren bir iletişim biçimi olarak ele alınmaktadır. Müziğin insan hayatında bu denli geniş ve önemli bir yerinin olması sebebiyle müzik eğitiminin ilgi çeken bir alan olması olağandır. Müzik eğitimi kapsamında yer edinen çoksesli korolar bu çalışmanın temel araştırma konularından birisidir.

Müzik eğitimi denildiğinde müziğin teorik çerçevesinin yanı sıra müzik tarihi, şarkı söyleme, genel müzik becerileri kazanma, enstrüman çalma gibi bir eğitim-öğretim alanı akla gelmektedir (Çuhadar, 2016: 220). Çoksesli korolar özelinde değerlendirme yapılacak olan bu çalışmada müzik eğitiminde şarkı söyleme yeteneği üzerine odaklanılarak açıklamalar getirilmektedir.

Bireyin müzikle ilgili tutum ve davranışlarını geliştirme ya da değiştirme müzik eğitiminin içeriğinde yer almaktadır. Müzik eğitimi ile birlikte eğitim gören bireyin müzik yaşantısı dikkate alınarak hedefler belirlenmekte ve gelişim sağlanmaktadır. Müzik eğitimi ile birlikte sosyal gelişim kaydetme, kültürel birikime sahip olma, yaratıcılığı geliştirme, daha geniş bir bakış açısına sahip olma, toplumda daha olumlu davranışlar sergileme gibi kazanımların elde edilmesi hedeflenmektedir (Uluğbay, 2013: 1030).

Çoksesli korolar, çoksesliliğin iyi bilinmesi ve ayırt edilmesinin gerektiği bir koro türüdür. Çoksesli müzik koroları yöneten şeflerin tecrübesinin yüksek olması gerekmektedir (Uslu, 2013: 127). Geleneksel koro ile çoksesli koro arasındaki ayrım noktalarından birisi olarak görünen bu durum aynı zamanda çoksesli koroların yoğunlaşması gereken konuları işaret etmektedir. Bu çalışmada çoksesli korolar hakkında bu hususlara yönelik ayrıntılı biçimde açıklama getirilmesi tasarlanmaktadır.

Müziğin insan hayatındaki yeri açıklanırken ‘ruhun gıdası’ olduğu nitelendirmesi yaygın bir biçimde yapılmaktadır. Bu durum müziğin insanların iyi hissetmelerine katkıda bulunduğu anlamına gelmektedir. Müzik ve mental iyi oluş arasındaki etkileşimin çıkış noktası da budur. Çalışmada müzik eğitiminin bir parçası olan ve

sosyal topluluk alanı olarak çoksesli koroların mental iyi oluş üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Mental iyi oluş, pozitif psikoloji kapsamında yer alan bir kavramdır. Mental iyi oluş kavramı, bireyin sahip olduğu yeteneklerin bilincinde olması, stresi yönetebilmesi, üretken olması ve yeteneklerini kullanarak topluma katkıda bulunması gibi konuları içermektedir (Avşaroğlu, 2017: 2). Müzik eğitimi ile birlikte bireyin psikolojik açıdan kendisini iyi hissetmesine katkı sağlanacak olması ile mental iyi oluşun sahip olduğu kapsam, bu iki kavram arasındaki etkileşimi meydana getirmektedir. Çalışma gereğince müzik eğitiminde çoksesli korolar özelinde bu etkileşimin içeriğine yönelik incelemelerde bulunmaktadır. Böylece çoksesli korolara katılım gösterilmesinin, bireylerin mental iyi oluşlarına etkileri hakkında çıkarımlarda bulunulması hedeflenmektedir.

Problem

Müzik eğitiminin bireylerde mental iyi oluşa olumlu yönde katkıda bulunacağı düşüncesi araştırmanın problemini meydana getirmektedir. Müziğin insan hayatında farklı açılardan pozitif etkilerinin olduğu yaygın bir düşüncedir ve araştırmanın problem durumu kapsamında değerlendirilmektedir. Araştırmanın problem cümlesi ise “amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin mental iyi oluş durumları nasıldır” olarak belirlenmiştir.

Çalışmanın problemi kapsamında yer alan alt problemler ise aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

1. Amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin gündelik yaşamlarında müzikle ilgilenme durumu nasıldır?
2. Amatör çoksesli korolarda yer alan bireyler yaş değişkenine göre hangi tür müzikleri dinlemektedir?
3. Çoksesli korolarda yer alan bireylerin sosyalleşmesinde koro topluluğunun katkısı var mıdır?
4. Koro ortamında yer alan bireyler bulundukları ortamda kendilerini nasıl hissediyorlar?

5. Amatör çoksesli koro üyelerinin mental iyi oluşları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Amatör çoksesli koro üyelerinin Müzik İlgi Durumuna Göre Mental İyi Oluş Düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Amatör çoksesli koro üyelerinin Yaşlarına Göre Mental İyi Oluş Düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
8. Amatör çoksesli koro üyelerinin İlgilendikleri Müzik türüne Göre Mental İyi Oluş Düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Sosyal bir topluluk olarak amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin mental iyi oluş açısından değerlendirilmesi, bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Çoksesli korolarda yer almanın mental iyi oluşa yönelik etkilerinin tespit edilmesi, çalışmanın amacı kapsamında yer almaktadır.

Araştırmanın Önemi

Sosyal bir topluluk olan amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin mental iyi oluş durumları adlı yüksek lisans tezinin müzik eğitimi, çoksesli korolar ve mental iyi oluşla ilgili literatüre katkıda bulunulması olasıdır. Bu çalışmanın bir diğer önemi ise amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin mental iyi oluş açısından hangi kazanımları elde edeceğinin açıklanmasıdır. Benzer konuda çalışma hazırlayacak olan araştırmacıların faydalanabileceği nitelikte bulgulara ulaşılması beklentisi, araştırmanın önemini oluşturan hususlardan bir diğeridir.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada betimsel tarama modeli, yöntem olarak belirlenmiştir. Araştırmanın verilerini elde etmek için; 2007 yılında Warwick-Edinburg tarafından geliştirilmiş Mental İyi Oluş Ölçeği (Türkçeye çeviren Keldal 2015) kullanılmıştır. Bu ölçekte toplamda 14 psikolojik durum cümlesi bulunmaktadır ve katılımcıların tepkileri de 5’li Likert Skalası üzerinden ölçümlendirilmektedir. Araştırmacı tarafından hazırlanan demografik özelliklere yönelik sorular da bu araştırmada kullanılacaktır. Bu araştırmanın evreni; amatör çoksesli korolar, örnekleme ise; İstanbul’da faaliyet

gösteren Magma, Boğaziçi Caz Korosu, Boğaziçi Gençlik Korosu üyeleri oluşturmaktadır.

Varsayımlar

Amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin elde ettiği kazanımların, bireylerin mental iyi oluşlarına katkıda bulunacağını kabul edilmesi, araştırmanın varsayımlarını oluşturmaktadır. Katılımcıların (amatör çoksesli koro üyelerinin) kendilerine yöneltilen sorulara samimi yanıtlar vereceğinin kabul edilmesi, araştırmanın varsayımları arasında yer almaktadır.

Sınırlılıklar

İstanbul'da faaliyet gösteren Magma, Boğaziçi Caz Korosu, Boğaziçi Gençlik Korosu üyeleri tarafından verilen yanıtlar aracılığıyla sonuçların elde edilecek olması, çalışmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır. Çoksesli koronun şefinin deneyimi ve yetenekleri, çalışmanın sınırlılıkları kapsamında yer almaktadır. Şefin çoksesli korolarda koordinasyon açısından belirleyici konumda olması sebebiyle sınırlılık halini alması söz konusudur. Amatör çoksesli koronun kuruluş tarihi, sınırlılıklardan bir diğeri olarak görünmektedir.

Tanımlar

“Topluluk, Nitelikleri bakımından bir bütün oluşturan kimselerin hepsi, toplum, camia, cemiyet; aynı yerde bulunan insan kalabalığı anlamına gelmektedir” (TDK, 2019). Sosyal bir aktivite için bir araya gelen insanların varlığını sosyal topluluk olarak nitelendirmek mümkündür ve bu yönüyle amatör çoksesli korolar sosyal bir topluluk şeklinde değerlendirilmektedir.

“Mental iyi oluş; bireyin kendi yeteneklerinin farkında olması, yaşamında oluşan stresin üstesinden gelebilmesi, iş yaşamında üretken ve faydalı olabilmesi ve yetenekleri doğrultusunda topluma katkı yapmasıdır” (Avşaroğlu, 2017: 2).

Çoksesli korolar ise tenor ve bas ile alto ve soprano ses gruplarının yer aldığı koro türü olarak açıklanmaktadır. Yani çoksesli korolarda erkek ve kadın ses gruplarının varlığı söz konusu olmaktadır. Çoksesli korolar, sosyal bir topluluk alanı olarak görülmektedir.

“Özengen sözcüğü, amatör, herhangi bir sanat dalında, salt eğilim ve istekle çalışan kişi anlamına gelmektedir. Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında

özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamayı ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı hedeflemektedir” (Akça, 2018: 1).

Araştırmanın Özgün Değeri ve Literatüre Olası Katkıları

Bu araştırmada, çoksesli koro eğitiminde amatör katılımın sağlandığı korolarda, koro üyelerinin sosyalleşmek ve bir gruba ait olmak için düzenli olarak katıldığı çalışmalarda ilk hedefin müzik doyumunu olması beklenmektedir. İkinci hedef olan kendini gerçekleştirme ve iyi hissetme duygusu, zaman zaman ilk hedefin önüne bile geçebilir. Bu araştırmanın, asıl hedefi birlikte şarkı söyleme olan amatör toplulukların, duygusal doyumlarını araştırarak toplumsal bir konuya değinmek istemektedir. Bu araştırma sayesinde herhangi bir müzik topluluğunun toplumsal ve duygusal iş görülerinin çalışmaya katkısı ve hatta disiplinler arası boyutta yaşantıya etkisi, gözler önüne serilecektir. Benzer konuda çalışma hazırlayacak olan araştırmacıların faydalanabileceği nitelikte bilgiler elde edilmesi beklentisi, araştırmanın olası katkıları arasında yer almaktadır. Böyle bir araştırmayla birlikte müzik eğitimi, mental iyi oluş ve amatör çoksesli korolarla ilgili literatüre katkıda bulunulması olasıdır.

BÖLÜM 1: SOSYAL BİR TOPLULUK OLARAK ÇOKSESLİ KOROLAR

Çalışmanın ikinci bölümü sosyal bir topluluk olarak çoksesli koroların araştırılmasına ayrılmıştır. Çoksesli korolar hakkında yapılan değerlendirme kapsamında koro tanımı, müzik eğitiminde koroların yeri ve önemi, çoksesli koroların tanımı ve kapsamı, çoksesli koro eğitimi, çoksesli korolarda iletişimin etkileri, ilgili araştırmalar, konu başlıklarına yönelik açıklama getirilmektedir.

1.1. Koro Tanımı

“Koro; sayısal oluşum, ses türü, ses kapasitesi ve tını bakımından dengeli, önceden belirlenen bir modele uygun olarak tek ya da çok sesli müzik yapıtlarını seslendirmeyorumlama amacıyla oluşturulan, etkinlikleriyle toplumun kültür ve sanat yaşamına katkıda bulunan ses topluluklarıdır” (MEB, 2016: 3). Bu tanımda, korodan bahsedilebilmesi için gereken hususlara ve müzik eserlerini yorumlama biçimlerine yönelik bilgiler verilmektedir.

Aşağıda, Mayıs 2014'te Boğaziçi Caz Korosu'nun katıldığı, Bulgaristan'da düzenlenen ve European Grand Prix organizasyonunun 6 ayağından biri olan '35th International May Choir Competition'dan bir fotoğraf koroya örnek olarak gösterilmiştir.

Resim 1: Çoksesli Koro.

Kaynak: (Seda ÜSTÜN Kişisel Arşiv, 2014)

Aşağıda, Ekim 2014'te Boğaziçi Caz Korosunun katıldığı, Fransa'da düzenlenen ve koro dünyasının zirvesi olarak kabul edilen dünyaca ünlü koro festivali Polyfolia'dan bir fotoğraf gösterilmiştir.

Resim 2: Çoksesli Koro ve Koro Şefi

Kaynak: (Seda ÜSTÜN Kişisel Arşiv)

Başka bir tanımda koro “tek ya da çoksesli olarak yazılmış bir müzik yapıtını uygulamak için bir araya gelen topluluk” şeklinde açıklanmaktadır (Alpuğan, 2010: 10). Yukarıdaki tanımlardan da görüldüğü üzere korolarda tek sesli koro ve çoksesli koro seçeneği bulunmakla birlikte, odak noktası müzik eserlerinin uygulamaya geçirilmesidir. Genellikle bu tanımda ilerleme kaydedildiği anlaşılmaktadır.

İnsan hayatında önemli bir yeri olan müzik, soyut ve karmaşık kavramların topluma anlaşılabilir bir biçimde aktarılmasını sağlamaktadır (Tanrıöver ve Başaran Tanrıöver, 2015: 556). Müzik bunu yaparken hızlı bir şekilde aktarım gerçekleştirmektedir. Bu nedenle müzikle ilgili oluşumların toplumu bilgilendirme ve bilinçlendirme fonksiyonuna sahip olduğu değerlendirilebilir. Korolarla ilgili yapılan tanımlar da, koroların bu niteliğini işaret etmektedir.

Korolarla ilgili yapılan tanımlara ek olarak koro türleri ele alındığında koro türleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

1. İlköğretim çocuk koroları,
2. Askeri korolar,
3. Polis koroları,
4. Tek sesli korolar,
5. Çoksesli korolar,
6. Senfoni koroları,
7. Devlet koroları,
8. Radyo-televizyon koroları,
9. Çok amaçlı vokal koroları,
10. Dernek koroları,
11. Yabancı korolardır. (Mete, 2009: 330)

Yukarıdaki tasniften de görüldüğü üzere katılımcıların türlerine, yaşlarına, sayılarına göre koro türleri mevcuttur. Bunun yanında seslendirilen esere göre de farklı koro türlerinin bulunduğu anlaşılmaktadır.

Resim 3: Askeri Koro

Kaynak: <https://www.google.com.tr/search?q=askeri+korosu+foto%C4%9Fraflar%C4%B1&tbm=isch&source=hp&sa=X&ved=2ahUKEwjwhrvYxvzhAhVE7eAKHd7EAI0QsAR6BAGJEAE&biw=1034&bih=539#imgrc=hBn5KFlV4lnHPM> Erişim: 02.05.2019 /13.03

Resim 4: Polis Korusu

Kaynak: <https://www.google.com.tr/search?q=askeri+korosu+foto%C4%9Fraflar%C4%B1&tbm=isch&source=hp&sa=X&ved=2ahUKEwjwhrvYxvzhAhVE7eAKHd7EAI0QsAR6BAGJEAE&biw=1034&bih=539#imgrc=hBn5KFlV4lnHPM> Erişim: 02.05.2019 /13.03

Resim 5: Çocuk Korusu

Kaynak: https://www.google.com.tr/search?q=%C3%A7ocuk+korusu&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiAlreFmofiAhVM2KQKHRvfBRAQ_AUIDigB&biw=1034&bih=588#imgsrc=Xs5IEIX0MMKi6M: 06.05.2019 18.20

Resim 6: Vokal Korusu

Kaynak: https://www.google.com.tr/search?q=vokal+korusu+foto%C4%9Fraflar%C4%B1&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwie6pP5xfzhAhWN4IUKHeWcDdIQ_AUIDigB&biw=1034&bih=539#imgsrc=wCdkmyHXpeAhiM 02.05.2019 /13.08

1.2. Müzik Eğitiminde Koroların Yeri ve Önemi

Müzik eğitimi denildiğinde akla gelenler müzik davranışı kazandırma, müzikle ilgili davranışlarda değişim meydana getirme, eğitimi alan kişinin müzik yaşantısına göre müzik kazanımı sağlama şeklindedir (Çuhadar, 2016: 220). Müzik eğitimi ile birlikte belirtilen sonuçların elde edilebilmesi için etkili bir planlama yapılması gerekir. Planların uygulamaya geçirilmesi, sağlanan başarı düzeyine göre, eğitimin hedeflerine ulaşma düzeyini belirlenmektedir.

Korolar, müzik öğretmenleri tarafından en kolay şekilde oluşturulan müzik topluluklarıdır. Müzik eğitiminde önemli bir yeri bulunan korolar, ders olarak eğitim-öğretim programlarında yer almaya başlamıştır. Koro eğitiminde ortak yaşam aracılığıyla sosyo-müzik davranışlar edinimi, müzikle ilgili olarak değişme-dönüşme-gelişme-yetkinleşme adına çaba gösterilmesi söz konusudur (Kaya, 2016: 2). Müzik eğitiminde koroların sahip olduğu yerin ve önemin anlaşılması bakımından bu hususlar açıklayıcı görülmektedir

Resim 7: 2013-2014 Boğaziçi Caz Korosu Üyeleri

Kaynak: (Seda ÜSTÜN 2013, Kişisel Arşiv)

Eğitim-öğretim sürecinde izlenen yol ve faydalanılan yöntemler, eğitimi veren ve alan kişilere göre değişiklik göstermektedir. Ancak yine de eğitim sürecinde genel hatlarıyla izlenen aşamalar bulunmaktadır. Koro derslerinde alınan müzik eğitiminde;

- Solunum ve gevşeme eğitimi,
- Ses üretme ve yayma eğitimi,
- Dil ve konuşma eğitimi,
- Eser deşifresi eğitimi,
- Seslendirme ve yorumlama eğitimi aşamaları sıralamasıyla ilerleme kaydedilmektedir (Deniz Nart, 2010: 137).

Resim 8: Boğaziçi Caz Korusu Provası

Kaynak: Şubat 2014, İTÜ MİAM (Seda ÜSTÜN, Kişisel Arşiv)

Müzik eğitiminde yer alan ses eğitimi derslerinin içeriği aşağıdaki tablo da gösterilmiştir. Koroların müzik eğitimindeki yeri ve öneminin anlaşılmasına katkıda bulunması sebebiyle tablodaki bilgiler dikkate alınmalıdır.

Tablo 1
Müzik Eğitimi ve Korolar

Dersler Eğitim Programları	Bireysel Ses Eğitimi/ Vokal / Şan	Toplu Ses Eğitimi / Koro	Koro Yönetimi
*Musiki Muallim Mektebi Talimatnamesi (1925)	Vokal dersi	-----	-----
Musiki Muallim Mektebi Talimatnamesi (1931)	-----	-----	-----
**Gazi Orta Öğretmen Okulu Ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi Müfredat Programı(1941)	Her öğrenci için, 3 yıl süreyle ve haftada 1 saat	2 yıl süreyle, haftada 4 saat 3. yıl haftada3 saat	3. yıl haftada 1 saat
Gazi Orta Öğretmen Okulu Ve Terbiye Enstitüsü (1944)	Her öğrenci için, 3 yıl süreyle ve haftada 1 saat	2 yıl süreyle, haftada 4 saat 3. yıl haftada3 saat	3. yıl haftada 1 saat
***Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü Programı(1970)	Her öğrenci için 3 yıl süreyle ve haftada 1 saat	I. yıl haftada 4 saat, II. ve III. yıl haftada 5 saat	3. yıl haftada 1 saat
****Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü (1980)	-----	Toplu Ses Eğitimi 2.,3.ve 4. yarıyılar Toplu Konuşma Eğitimi 1. yarıyıl	Müzik Toplulukları Yönetimi 8. yarıyıl haftada 2 uygulamalı 1 kredi
Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Öğretmenliği ASD/ABD Lisans Programı	I. Sınıfta iki yarıyıl haftada 2 saat	Toplu Ses Eğitimi II. Sınıfta iki yarıyıl haftada 3 saat Koro III. ve IV. Sınıfta üç yarıyıl haftada 3 saat	Koro ve Yönetimi IV. Sınıfta bir yarıyıl haftada 3 saat

Kaynak: Köse, 2014: 4.

Tablo 1’de yer alan bilgilere göre müzik eğitimi kapsamında verilen derslerde koro ile ilgili derslerin yıllar geçtikçe artmaya başladığı değerlendirilebilir. Geçmişteki müfredatlarda haftada bir saat olarak verilen koro yönetimi ve toplu ses eğitimi/koro dersleri, haftada 3 saate kadar çıkmıştır. Müzik eğitiminde koroların yeri ve öneminin anlaşılmasıyla birlikte, koro eğitimine yönelik ders yoğunluğunun artması söz konusu olmuştur.

Her koronun kendisine özgü bir koro kültürü vardır. Korolardaki bireylerin farklı sosyal çevrelerden olması ve farklı özelliklerinin bulunması, koroların kendisine özgü kültürünün olmasını beraberinde getirmektedir (Ersoydan ve Köse, 2010: 193). Koroların bu niteliği, müzik eğitiminde koroların yerine dair fikir vermektedir.

Aşağıda, Boğaziçi Caz Korosu’nun Bilkent Üniversitesi konserinden bir fotoğraf gösterilmiştir.

Resim 9: Çoksesli Koro Koreografisi

Kaynak: (Seda ÜSTÜN, 2014. Kişisel Arşiv)

Aşağıda, Temmuz 2015’te Boğaziçi Caz korosu’nun Türkiye’yi başarıyla temsil ettiği, 19.’su Macaristan’da gerçekleşen, Avrupa’nın en büyük koro festivali Europa Cantat’tan bir fotoğraf gösterilmiştir.

Resim 10: Koro Yöresel Kostümleri

Kaynak: (Seda ÜSTÜN, 2015. Kişisel Arşiv)

1.3. Çoksesli Koroların Tanımı ve Kapsamı

Seslendirme şekillerine göre koro türlerinden birisi de çoksesli korolardır. Korolarda üye sayısının artması ile birlikte ses bütünlüğü ve ses gürlüğü bakımından verimlilik düzeyi gelişebilir (Çevik, 2019: 15). Çoksesli koroların varlığını bu açıdan değerlendirmekte fayda vardır.

Aşağıda, Mayıs 2014 Boğaziçi Caz Korusu, İstanbul Teknik Üniversitesi Konserinden bir fotoğraf gösterilmiştir.

Resim 11: Boğaziçi Caz Korusu

Kaynak: (Seda ÜSTÜN, 2014. Kişisel Arşiv)

Aşağıda, Aralık 2013 Boğaziçi Caz Korusu ODTÜ Konserinden bir fotoğraf gösterilmiştir.

Resim 12: Türkülerin Çoksesli İcrası

Kaynak: (Seda ÜSTÜN, 2014. Kişisel Arşiv)

Müzikte amatör topluluklar müzik geleneklerine sahip çıkmakta, sanat mirasının aktarılmasını sağlamaktadır (Coşkun, 2018: 90). Çoksesli korolar da bu kapsamda yer alan topluluklar olarak nitelendirilebilir. Çoksesli korolar, sahip oldukları bu nitelikler aracılığıyla müzik geleneği ve kültür açısından belirleyici bir konumda bulunmaktadır.

Türkiye'de çoksesli koroların hedeflerinden bazıları;

- Çağdaş bir Türk müziği meydana getirme
- Müzik alanında çağdaşlaşmayı sağlama
- Yeni bir medeniyet inşa etme gibi hedeflere yöneliktir (Doğruöz, 2018: 71).

Çoksesli koroların gerek toplum gerekse müzik açısından önemli bir topluluk olduğunu göstermesi sebebiyle belirtilen hedefler dikkate alınmak durumundadır.

Amatör korolar, müzik eğitiminin gelişiminde kayda değer katkılar sağlamaktadır (Uslu, 2009: 824). Çoksesli korolar için de geçerli olan bu durum aynı zamanda çoksesli

koroların müzik eğitimi bakımından içerdiği fırsatları göstermektedir. Çoksesli korolar, farklı özellikte insanların bir araya gelmesini sağlayan müzik toplulukları olarak görülmektedir.

1.4. Çoksesli Koro Eğitimi

Çoksesli koroların içeriklerinde yer alan bazı unsurlar;

- Ülkelerin müzik gelenekleri
- Müzik mirası
- Kültürel birikimler
- Çokseslilik
- Armonizasyon

Müzik bilimine göre süren eğitimler şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Çoksesli korolarda eğitim, müzikte çoksesliliğin sağlanması hedefinin gerçekleşmesine katkıda bulunmaktadır. Bunun yanında çoksesli koro eğitimi makam, ezgi ve ritim şeklinde içeriğe sahiptir (Apaydınlı, 2017: 256).

Çoksesli korolar içerisinde önem arz eden bir unsur da koro şefliğidir. Koro şeflerinin sahip olduğu özellikler, çoksesli koro eğitiminde değinilmesi gereken bir konudur. Koro şeflerinin temel özellikleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

1. Koronun amaçlarına odaklanmalıdır.
2. Eğitimin her aşamasında varlığını hissettirmeli, etkili bir aktör olarak ağırlığını koymalıdır.
3. Koro üyelerini motive etmelidir.
4. İletişimi etkili bir araç olarak kullanmalıdır.
5. Koro üyelerine karşı davranışlarında etik değerleri gözetmelidir.
6. İyi bir pedagog olmalıdır.
7. Kendisine saygı duymalı, aynı zamanda bu saygıyı grup üyelerine de göstermelidir.

8. Grup psikolojisini iyi analiz etmelidir.
9. Düzenli olarak gözlem yapmalıdır.
10. Koro üyelerinin yeteneklerini bilmelidir.
11. Ortak amaçlara vurgu yapmalıdır.
12. Herkese eşit mesafede olmalıdır.
13. Her bir üyeyi yakından tanımalı, koro üyelerinin kapasitelerini ve ihtiyaçlarını dikkate almalıdır. (Ersoydan ve Karakelle, 2014: 40)

Sıralanan maddelerden anlaşılacağı üzere koro şeflerinin koro eğitiminde etkili bir liderlik göstermesine ihtiyaç duyulmaktadır. Müzik bilgisinin yanı sıra liderlik özelliklerinin çoksesli korolar ve eğitim konusunda üzerinde durulması gereken bir konu olduğu anlaşılmaktadır. Gerek iyi bir koro eğitiminden bahsedilmesi gerekse koro üyelerinin kendilerini iyi hissetmesi bakımından koro şefinde olması beklenen çok sayıda özellik bulunmaktadır.

Çoksesli korolarda eğitim konusunun daha iyi anlaşılabilmesi için koro eğitiminde etkisi gözlenen disiplinlerin bilinmesi gerekir. Koro eğitiminde;

- Ses eğitimi,
- Müziksel işitme-okuma eğitimi,
- Seslendirme-yorumlama eğitimi,
- Genel müzik ve koro kültürü kazandırma eğitimi,
- Müziksel beğeni geliştirme-eleştirme-değerlendirme eğitimi,
- Psiko-sosyal iletişimi ve etkileşimi geliştirme eğitimi,
- Ses sağlığı ve korunması bilincini kazandırma eğitimi,
- Koro disiplini kazandırma eğitimi

Olmak üzere 8 farklı disiplin ön plana çıkmaktadır (Çevik, 2019: 51).

Aşağıda, Şubat 2014'te, İTÜ MİAM'da yapılan, Boğaziçi Caz Korusu provasından fotoğraflar gösterilmiştir.

Resim 13: Koro Provası

Kaynak: (Seda ÜSTÜN, 2014. Kişisel Arşiv)

Resim 14: Koro Provası

Kaynak: (Seda ÜSTÜN, 2014. Kişisel Arşiv)

1.5. Çoksesli Korolarda İletişimin Etkileri

İnsanların çoksesli korolarda yer almaları, kendilerini ifade etme becerilerini geliştirebilmeleri için bir fırsattır (Mete, 2009: 343). Bir topluluk içerisinde kendisini ifade etme becerisini geliştiren bir birey aynı zamanda sosyalleşme açısından gelişme göstermektedir. Çoksesli korolarda iletişimin etkilerinin bireyin müzik ve sosyal yaşantı açısından kazanımlar elde etmesine olanak tanıyacağı yönünde bir çıkarım yapılabilir.

Çoksesli korolarda iletişimin etkilediği alanlar aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

1. Toplumsal güven,
2. Kendini bir ortamda kabul ettirme,
3. Yardımlaşma,
4. Sosyalleşme,
5. Kişilerarası ilişki geliştirme,
6. İnsan arasında bağ oluşturma,
7. Sorumluluk alma,
8. İzlenim oluşturma,
9. Toplumla iletişim kurma,
10. Duygu ve düşünce alışverişi şeklindedir. (Uslu, 2009: 821)

Görüldüğü üzere çoksesli korolarda iletişim geniş bir etki alanına sahiptir. Müzik dışında hayatın diğer alanlarına yönelik etkiler çoksesli korolarda iletişimi önemli bir araştırma konusu haline getirmektedir.

Çoksesli korolarda istenen müzik eğitimi sonuçlarının elde edilebilmesi için iyi iletişim becerilerine sahip olunması gerekmektedir (Ersoydan ve Karakelle, 2014: 46). Çoksesli korolar ve iletişim arasındaki ilişkinin önemini gösteren bu husus aynı zamanda çoksesli korolarda iletişimin etkilerine yönelik bilgiler içermektedir. Çoksesli korolarda iletişim, başarı elde edilebilmesi için gereklilik konumunda olduğu için etki alanının fazla olması olağan karşılanmaktadır.

“Koro eğitimi; koro üyelerine koro ile uyumu ve bütünleşmeyi sağlamaya yönelik deneyim, etkileşim ve sistematik çalışmalar yoluyla belirli amaçlar doğrultusunda müziksel, dilsel ve sosyal davranışlar kazandırma sürecidir” (Çevik, 2019: 50). Bu ifadelerden hareketle çoksesli koroların iletişim açısından etkilerinin sosyal açıdan katkı sağladığının yanı sıra dilsel kazanımları içerdiği yönünde bir değerlendirme yapılabilir.

Aşağıda, Şubat 2014’te, İTÜ MİAM’da yapılan, Boğaziçi Caz Korusu provasından iki fotoğraf gösterilmiştir.

Resim 15: Koro Provası

Kaynak: (Seda ÜSTÜN, 2014. Kişisel Arşiv)

Resim 16: Koro Provası

Kaynak: (Seda ÜSTÜN, 2014. Kişisel Arşiv)

1.6. İlgili Araştırmalar

Apaydın (2017), 'Türk Beşleri ve Türkiye'de çoksesli koro eğitime katkıları' başlıklı makalede Cemal Reşit Rey, Hasan Ferit Alnar, Ulvi Cemal Erkin, Ahmet Adnan Saygun ve Necil Kazım Akses'in çalışmalarının Türkiye'de çoksesli koro eğitime önemli katkılarından olduğu, bu sanatçıların çoksesli koro eğitiminde Türkiye'de öncü konumunda oldukları yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

Ersoydan ve Köse (2010), çağdaş Türk koro müziği eserlerini açıklamaya yönelik olarak yaptıkları araştırmada müzik eğitimi anabilim dalı koro yöneticilerin en çok tercih ettikleri eserleri ele almışlardır. Elde edilen sonuçlara göre Ahmet Adnan Saygun tarafından oluşturulan eserlerin koro yöneticileri tarafından daha çok tercih edildiği görülmektedir.

Çevik (2019), koro eğitimi ve yönetimini araştırırken koro türlerine ilişkin kapsamlı bir sınıflandırma yapmıştır. Yapılan sınıflandırmada çoksesli korolar (eşlikli ve eşiksiz) seslendirdikleri müzik türlerine göre korolar kapsamında yer almaktadır.

Ersoydan ve Karakelle (2014), Türkiye'de koro şeflerinin liderlik stillerini belirlemek için 215 koro şefinin katıldığı bir araştırma yapmışlardır. Araştırmada elde edilen sonuçlar, Türkiye'de koro şeflerinin çoğunlukla dönüşümcü liderlik stilini benimsediğini göstermektedir.

Çoksesli korolarla ilgili yapılan çalışma sayısının sınırlı olması sebebiyle çalışmanın bu kısmında çok fazla araştırmaya değinilmesi mümkün olmamıştır. Buraya kadar verilen bilgiler çoksesli koroların kapsamını belirlemeye yönelik olup buradan sonraki kısımda mental iyi oluşla ilgili inceleme yapılmaktadır.

BÖLÜM 2: MENTAL İYİ OLUŞ

Çalışmanın üçüncü bölümü mental iyi oluşun kavramsal çerçevesinin araştırılmasını ayrılmıştır. Bu amaçla mental iyi oluş, mental iyi oluşla ilgili kavramlar, mental iyi oluşu etkileyen faktörler, mental iyi oluşla ilgili kuramlar, mental iyi oluşun sonuçları ve etkileri, ilgili araştırmalar başlıkları altında açıklama getirilmektedir. Mental iyi oluş hakkında verilecek olan bilgilerle birlikte çalışmanın kavramsal kısmı tamamlanmış olmaktadır.

2.1. Mental İyi Oluşun Tanımı

Genel hatlarıyla mental iyi oluş kavramı pozitif yönde seyreden sosyal ilişkiler, hayatla yeterli ölçüde mücadele etme, gerçeklik algısı, hayatın farklı alanlarında üretkenlik gibi konularla ilişkilidir (Sarı ve Yıldırım, 2017: 15). Mental iyi oluş kavramı tanımlanmadan önce sahip olduğu kapsamın belirlenmesi noktasında bu hususlar dikkate alınmak durumundadır.

Mental iyi oluş “yaşamda karşı karşıya kalınan varoluşsal meydan okumaları (anamlı amaçları sürdürme, kişisel gelişim ve diğerleri ile nitelikli ilişkiler kurma gibi) yönetme” şeklinde açıklanmaktadır (Telef, 2013: 375). Bireyin kendi yaşamına dair yaptığı değerlendirmeler, mental iyi oluşu açıklamada yardımcı roller üstlenmektedir.

Mental iyi oluş kavramı, bireyin psikolojik açıdan sağlıklı bir biçimde yaşamını sürdürmesini ifade etmektedir. “Psikolojik iyi oluş yaşamdaki çeşitli zorluklar karşısında bireyin anlamlı bir yaşayışa yönelik kendi potansiyelini ortaya koyabilmesiyle ilgilidir” (Önder ve Mukba, 2017: 104).

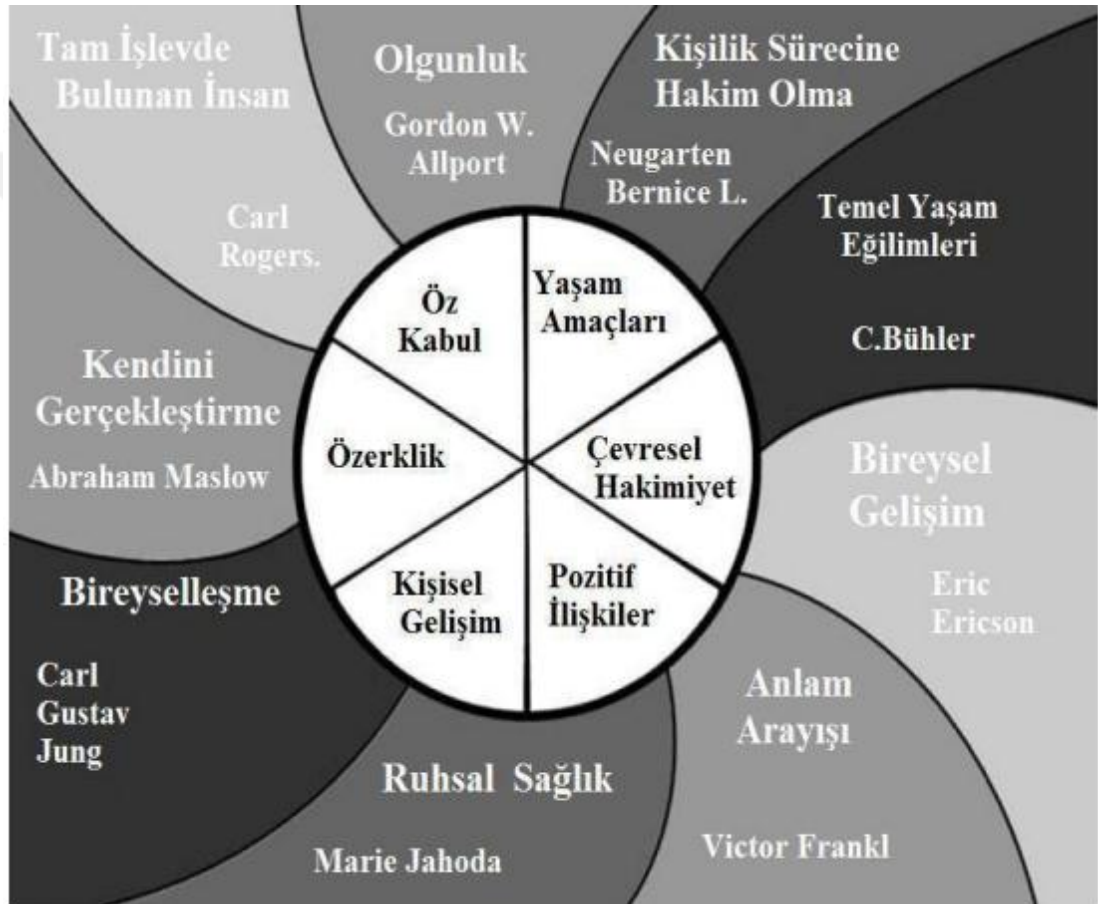
Mental iyi oluşla birlikte insanların hayatlarındaki zorlukları yönetebilme yeteneği ifade edilmektedir. Bu yönüyle mental iyi oluş doyumunu yüksek bir biçimde hayatı sürdürmeyle ilgili görünmektedir (Kılınç, 2017: 208).

2.2. Mental İyi Oluşla İlgili Kavramlar

Mutluluk, mental iyi oluşla ilgili kavramların başında gelmektedir. Mental iyi oluş kavramı, insanların mutlu olabilmeye ya da mutluluk düzeylerini artırmaya yönelik girişimlerini içermektedir. Mutluluğun yanı sıra haz, yaşam doyumunu, tatmin, psikolojik işlevsellik gibi kavramları mental iyi oluşla ilişkilendirmek mümkün görünmektedir (Sarı ve Çakır, 2016: 223).

Mental iyi oluş kavramı yaşamın özel alanlarında yer almaktadır. Aile, ev, çalışma, gelir düzeyi gibi özel alanlar buna örnek olarak gösterilebilir (Özmete, 2016: 362). Mental iyi oluşun hayatın pek çok farklı alanında yer almasına anlamına gelen bu durum aynı zamanda mental iyi oluşla ilgili kavramların sayıca çok olmasını beraberinde getirmektedir.

Aşağıdaki şekilde mental iyi oluşla ilgili olarak boyutlar ve teorik temelleri içerecek şekilde ilgili kavramlara araştırmacılarla birlikte yer verilmiştir.

Şekil 1: Mental İyi Oluşun Boyutları ve Teorik Temelleri

Kaynak: Demirci ve Şar, 2017: 2713.

Şekil 1’de görüldüğü üzere mental iyi oluşla ilgili kavramlar arasında kendini gerçekleştirme, bireyselleşme, ruhsal sağlık, anlam arayışı, bireysel gelişim, olgunluk yer almaktadır. Mental iyi oluşun özerklik, öz kabul, kişisel gelişim, pozitif ilişkiler, çevresel hakimiyet, yaşam amaçları şeklinde boyutları olduğu görülmektedir. Boyutlar ve teorik temeller özelinde verilen bilgiler mental iyi oluşun sahip olduğu geniş kapsamı destekler niteliktedir.

Mental iyi oluş, pozitif psikoloji çalışmalarının yaygınlaşması ile birlikte daha fazla araştırılan bir konu haline almıştır (Ertürk vd., 2016: 1724). Bireyin hayatında psikolojik açıdan olumlu seyirle ilişkili olan mental iyi oluşla ilgili kavramların da pozitif içeriğinin varlığı olağan bir durumdur.

2.3. Mental İyi Oluşu Etkileyen Faktörler

İnsan hayatındaki ilişkiler, mental iyi oluş üzerinde etkili faktörlerden birisidir. Arkadaşlık ilişkileri, romantik ilişkileri mental iyi oluşu etkileyen faktörlere örnek olarak gösterilebilir (Kılınç, 2017: 208). İnsanların kurdukları ilişkilerden olan beklentilerinin karşılık bulma düzeyi, mental iyi oluşun olumlu ya da olumsuz şekilde etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır.

Hayatın farklı alanlarında ortaya çıkan meydan okumalar, mental iyi oluşu etkileyen faktörleri belirginleştirmektedir. İnsanın hayatındaki amaçlarını sürdürme eğilimi, kişisel gelişim girişimleri, çevresi ile nitelikli ilişkiler kurması mental iyi oluş üzerinde etkili faktörler arasında yer almaktadır (Telef, 2013: 375). İnsanların hayatlarının kendilerine özgü seyri, mental iyi oluşu etkileyen faktörlerin farklılaşmasını beraberinde getirmektedir.

Umut, mental iyi oluşu etkileyen faktörlerden bir tanesidir. İnsanların hayata dair yaklaşımlarının bir göstergesi olarak umut, olumlu bir bakış açısının varlığını işaret etmektedir (Önder ve Mukba, 2017: 105). Umutla birlikte insanların hayatlarında iyi oluşa yönelik girişimlerinin yoğunlaşması sebebiyle mental iyi oluşu etkileyen faktörler arasında umut önemli bir yere sahiptir.

Mental iyi oluş üzerinde etkisi bulunan diğer faktörler aşağıdaki gibi sıralanmaktadır

1. Eğitim düzeyi,
2. Gelir,
3. Yaşam dönemi,
4. Sağlık,
5. İletişim,
6. Uyum,
7. Yaşama bakış açısı,
8. Öz güven,
9. Umut,
10. Deneyim,
11. Aile,
12. Sosyal çevre,
13. Yaşam amaçları,
14. Algılar,
15. Yeni deneyimlere açık olma,
16. Davranışları düzenleme ve değerlendirme,
17. İçsel yönlendirme,
18. Dışadönüklük,
19. Hazcılık,
20. Güvenlik değerleri,
21. İçsel kontrol odağı,
22. Sosyal aktiviteler,
23. İyilikseverlik,

24. Güç,

25. Başarı, şeklindedir (Özmete, 2016: 365; Kılınç, 2017: 208):

Sıralanan maddelerden anlaşılacağı üzere mental iyi oluşu etkileyen çok sayıda faktör bulunmaktadır. Belirtilen hususlarda bireyin yeterlilik düzeyine göre mental iyi oluş üzerinde etkilerin farklılık göstermesi söz konusu olabilir. Örneğin uyum düzeyinin yüksek olması mental iyi oluş üzerinde olumlu etkiler ortaya koyarken düşük olması ise olumsuz yönde etkileri beraberinde getirmektedir.

Mental iyi oluş, üretkenliğin katkı sağladığı bir kavramdır. Özel hayatta, iş hayatında ya da eğitim hayatında sağlanacak bir başarı, mental iyi oluşu olumlu yönde etkilemektedir (Sarı ve Yıldırım, 2017: 15). Bu nedenle mental iyi oluşu etkileyen faktörlere dair değerlendirme yaparken hayatın farklı alanlarında sağlanan tatminin belirleyici rollerinin olabileceği göz ardı edilmemelidir.

2.4. Mental İyi Oluşla İlgili Kuramlar

İyi oluş hakkında yapılan çalışmaların tek bir boyutta yapılmasının yanıt vermemesi beklenmektedir (Yurcu ve Atay, 2015: 18). Bu nedenle mental iyi oluş kuramlarının çok boyutlu bir biçimde oluşturulduğu ve kavramı çok yönlü bir biçimde açıklamayı hedeflediği söylenebilir.

Mental iyi oluş, pozitif psikoloji alanında kaydedilen gelişme ile birlikte daha fazla araştırılan bir konu haline almıştır. Mental iyi oluş kuramları arasında Ryff tarafından geliştirilen, kendini kabul, otonomi, diğerleriyle olumlu ilişkiler, çevresel hakimiyet, kişisel gelişim ve yaşam amacı boyutlarından oluşan kuram diğerlerine oranla daha fazla kabul görmüş durumdadır (Sarı ve Çakır, 2016: 223). Daha önceki kısımlarda mental iyi oluş boyutları ve teorik temelleri konusunda sunulan bilgiler Ryff kuramına aittir.

Aşağıdaki tabloda mental iyi oluş kuramlarında yer alan boyutların içeriğine dair bilgiler yer almaktadır.

Tablo 2
Mental İyi Oluş Boyutlarının Kapsamı

BOYUTLAR	YÜKSEK DÜZEYDE	DÜŞÜK DÜZEYDE
Kendini Kabul	Kendine karşı olumlu, iyi-kötü özellikler dahil kendisinin çok yönlü olduğunu kabul eder. Geçmiş hakkında olumlu hislere sahiptir.	Kendinden hoşnutsuzluk duyar. Geçmişte olanlarla ilgili hayal kırıklığı vardır. Bazı kişilik özelliklerini sevmez ve olduğundan farklı birisi olmak için çabalar.
Diğerleriyle Olumlu İlişkiler	Diğerleriyle sıcaktır. Tatmin edici ve güvenilir ilişkileri vardır. Diğer insanların iyiliğini düşünür. Empati ve samimiyet duyguları güçlüdür. İlişkilerde karşılıklılık esasını baz alır.	Diğer insanlar ile daha az yakın ilişkileri vardır. Diğer insanları düşünmede ve sıcak ilişkiler kurmada zayıf kalır. İnsan ilişkilerinde zayıftır ve kendini izole eder. Önemli bağlar kuramaz.
Otonomi	Özgür iradeli ve bağımsızdır. Belirli kalıplarda düşünmeye yönelik baskılara direnç gösterir. Davranışlarını düzenler. Kendini değerlendirebilir.	Başka insanların değerlendirmelerini önemser. Önemli kararlar verirken başkalarının ne dediğini önemser. Düşüncelerle ilgili sosyal baskılara karşı direnmez.
Çevresel Hâkimiyet	Çevresini yönetebilir. Karmaşık aktiviteleri kontrol edebilir ve fırsatları etkili kullanır.	Olayları yönetmede zorlanır. Çevre değişikliğinde beceriksizdir. Fırsatlardan haberi olmaz ve dış dünya kontrolü zayıftır.
Yaşam Amacı	Hedefleri yönlendirme duygusu vardır. Geçmişte ve şu anda bir mana olduğunu hisseder. Yaşamak için hedefleri ve amaçları vardır.	Yaşam anlamı duygusu yoktur. Hedefler yok veya sınırlıdır. Geçmiş yaşamın amacını anlamaz ve yaşama anlamlı bir bakış açısına sahip değildir.
Kişisel Büyüme	Sürekli gelişme arzusuna sahiptir. Kendisini gelişen birey olarak gözlemler. Yeniliklere açıktır. Kendini gerçekleştirme potansiyeline sahiptir. Kendisindeki bilgi ve etkililiği fark eder ve değişimi sağlar.	Kişisel durgunlukları vardır. Gelişim ve büyüme duygusundan yoksundur. Yaşam onun için sıkıcıdır ve yaşama karşı ilgisizdir. Yeni tutum-davranış geliştiremez.

Kaynak: Şanal Karahan, 2016: 67-68.

Tablo 2’de görüldüğü üzere mental iyi oluşun boyutlarında yüksek ya da düşük düzeye göre farklı şekilde gelişen süreçler vardır. Bu da mental iyi oluşu açıklamadaki zorlukları meydana getirmektedir.

Mental iyi oluşla ilgili kuramlarda insanların potansiyellerinin farkında olmasının gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Mental iyi oluş seviyesi insanların potansiyellerini ne ölçüde gerçekleştirdiği, çevresiyle ne düzeyde uyumlu olduğu, çevresiyle ne şekilde iletişim geliştirdiği, yaşam amaçlarını nasıl belirlediği gibi konularda doğrudan ilgilidir

(Kılınç, 2017: 208). Bu durumda mental iyi oluş kuramlarının da belirtilen konulara daha fazla odaklanmak suretiyle açıklamalar getirmesi beklenmektedir.

2.5. Mental İyi Oluşun Sonuçları ve Etkileri

Mental iyi oluş, öznel iyi oluş ve psikolojik iyi oluş şeklinde ayır ayrı olacak biçimde değerlendirmeye alınmaktadır (Sarı ve Yıldırım, 2017: 15). Böyle bir durumda mental iyi oluşun sonuçlarının bireyin sağlık ve sosyal açıdan içinde bulunduğu durumun yanı sıra psikolojik açıdan içinde bulunduğu durumun etkisi altında olduğu söylenebilir. Haliyle mental iyi oluşun sonuçları ve etkileri de bu yönde gelişim göstermektedir.

Ödül verici ve destekleyici ilişkiler geliştirme, başkalarının mutluluğuna katkıda bulunma, başkaları tarafından saygı görme gibi gelişmeler mental iyi oluşun sonuçlar ve etkileri arasında yer almaktadır. Bireyin olumlu yaklaşımı ile kendisine ve çevresine saygı duyma düzeyi mental iyi oluşun sonuçları ve etkilerini ortaya çıkarmaktadır (Telef, 2013: 375).

Aşağıdaki tabloda öznel iyi oluş özelinde mental iyi oluşun sonuçlarına ve etkilerine yer verilmektedir.

Tablo 3
Öznel İyi Oluşun Etkileri

Hoş Etkiler	Hoş Olmayan Etkiler	Yaşam Doyumu	Doyum Alanları
Neşe, keyif	Suçluluk, utanç	Yaşamını değiştirme arzusu	İş
Coşku	Üzüntü, keder	Yaşadığı anda doyum alma	Aile
Memnuniyet, gurur	Kaygı, öfke	Geçmişten doyum alma	Serbest zaman
Şefkat, etkileme	Stres	Gelecekte doyum alma	Mali durum
Mutluluk	Depresyon	Bizim için değerli olan kişinin hayatına ait görüşleri	Benlik
Coşkunluk	Kıskançlık		Ait olunan grup

Kaynak: Akça Koca, 2013: 35.

Tablo 3’te görüldüğü üzere mental iyi oluş; iş hayatı, aile hayatı, serbest zaman değerlendirme, ekonomik açıdan içinde bulunulan durum, ait olunan grup ve benlik saygısı üzerinde etkisini göstermektedir. Neşe, keyif, mutluluk, memnuniyet, coşku gibi olumlu etkilerin yanında kaygı, stres, öfke, üzüntü gibi olumsuz etkilerin varlığı, bu noktada mental iyi oluş düzeyinin belirleyici olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Mental iyi oluşun diğer sonuçları ve etkileriye aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Ertürk vd., 2016: 1725):

1. Samimi ilişkiler kurma ve ilişkiler güvenme,
2. Empatik tepkiler verme,
3. Çevresiyle yakın ilişkiler kurmaktan çekinmeme,
4. Başkalarına yardım etme,
5. Tutum ve davranışlarını baskı olsa dahi kendi değerlerine göre belirleme,
6. Kendi kendini denetleme,
7. Ruh haline göre çevre seçme,
8. Potansiyelini geliştirme,
9. Yaşam amacını kavrama,
10. Davranışlarının farkında olma,
11. Motivasyon kaynaklarını bilme şeklindedir.

2.6. İlgili Araştırmalar

Telef (2013), yapmış olduğu araştırmada psikolojik iyi oluş ölçeğini Türkçeye uyarlamış, ölçekte sosyal ilişkilerle ilişkili destekleyici ve ödüllendirici ilişkilere sahip olma, başkalarının mutluluğuna katkıda bulunma, başkaları tarafından saygı görme gibi konulara yer vermiştir.

Demirci ve Şar (2017), yaptıkları araştırmada bireyin kendini bilme düzeyinin mental iyi oluşun belirleyici konumunda olduğunu belirtmiş, kendisini iyi tanıyan bireylerin hayatlarında daha fonksiyonel bir biçimde ilerleme kaydettikleri yönünde sonuçlar elde etmişlerdir.

Sarı ve akır (2016), mutluluk korkusu özelinde yaptığı araştırmada mutluluk korkusunun mental iyi oluşla ters yönlü bir ilişki içerisinde olduğunu, yani mutluluk korkusu arttıka mental iyi oluşun azaldığı yönünde sonuçlar ortaya koymuştur. Araştırmada bireylere mutluluk korkularının farkına varacakları eğitim ve seminerlere katılmaları yönünde önerilerde bulunulmuştur.

nder ve Mukba (2017), niversite öğrencileri özelinde yaptıkları araştırmada umutla mental iyi oluş arasında pozitif bir ilişki olduğu yönünde sonuçlara ulaşmışlardır. Ulaşılan sonuçlara göre bireyin hayata dair umut düzeyi arttıka mental iyi oluşunun da olumlu yönde gelişmesi beklenmektedir.

Kılınç (2017), mental iyi oluş konusunu zyeterlik ve etkileşim kaygısı açısından değerlendirmiştir. Araştırmacının elde ettiği sonuçlar mental iyi oluş üzerinde özyeterliğin pozitif yönde, etkileşim kaygısının ise negatif yönde etkileri olduğunu göstermektedir.

Özmete (2016), yapmış olduğu araştırmada mental iyi oluşu insanlara neyin iyi geldiğini belirlemeye yönelik bir kavram olarak değerlendirmiştir. Araştırmacıya göre mental iyi oluş yaşam kalitesinin öznel bir boyutu niteliği taşımaktadır.

Ertürk vd. (2016), yaptıkları araştırmada 412 ğretmeni içeren bir uygulamaya yer vermişlerdir. Elde edilen sonuçlara göre bireylerde destek algısı iyi oluş üzerinde düşük düzeyde de olsa etkili olmaktadır. Çalışmada aynı zamanda iyi oluşun işgücünün niteliğini ve niceliğini etkileyen temel faktörlerden birisi konumunda olduğu sonucuna dikkat çekilmiştir.

Sarı ve Yıldırım (2017), yapmış olduğu araştırmada mental iyi oluşla şükür etkileşimini değerlendirmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre şükür ile mental iyi oluş arasında pozitif yönlü bir ilişki olup bireylerde şükür arttıka mental iyi oluş da aynı yönde gelişim göstermektedir.

BÖLÜM 3: YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı

Sosyal bir topluluk olarak amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin mental iyi oluş düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından araştırılması bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Çoksesli korolarda yer almanın mental iyi oluşa yönelik etkilerinin tespit edilmesi, araştırmanın amacı kapsamında yer almaktadır.

3.2. Araştırmanın Önemi

Böyle bir çalışma hazırlanması ile birlikte müzik eğitimi, çoksesli korolar ve mental iyi oluşla ilgili literatüre katkıda bulunulması olasıdır. Amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin mental iyi oluş açısından hangi kazanımları elde edeceğinin açıklanması, araştırmanın önemi arasında yer almaktadır. Benzer konuda çalışma hazırlayacak olan araştırmacıların faydalanabileceği nitelikte bulgulara ulaşılması beklentisi, araştırmanın önemini oluşturan hususlardan bir diğeridir.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada amatör çoksesli koro üyelerine yönelik bir anket uygulaması yapılmaktadır. Araştırmanın yöntemi ise betimsel tarama modeli olarak belirlenmiştir. Araştırmanın verilerini elde etmek için; 2007 yılında Warwick-Edinburg tarafından geliştirilmiş Mental İyi Oluş Ölçeği (Türkçeye çeviren Keldal 2015) kullanılmıştır. Bu ölçekte toplamda 14 psikolojik durum cümlesi bulunmaktadır ve katılımcıların tepkileri de 5'li Likert Skalası üzerinden ölçümlendirilmektedir. Araştırmacı tarafından hazırlanan demografik özelliklere yönelik sorular da bu araştırmada kullanılacaktır. Bu araştırmanın evreni; amatör çoksesli korolar, örnekleme ise; İstanbul'da faaliyet gösteren Magma, Boğaziçi Caz Korosu, Boğaziçi Gençlik Korosu üyeleri oluşturmaktadır.

Tablo 4
Araştırma Ölçeklerine İlişkin Analiz Sonuçları

	Mental İyi oluş
KMO ve Barlett Uygunluk Testi	0,896 (p < 0,001)
Faktör Yüklerine Göre Faktör Sayısı ve Toplam Açıklanan Varyans	Tek Faktör 57,598
Güvenirlilik Analizi (Cronbach's Alpha)	0,92

Araştırmada kullanılan ölçeklerin açımlayıcı faktör analizi sonuçları dikkate alındığında ölçeklerin yapı geçerliliklerinin literatürde ileri sürülen yapı ile uyumlu olduğu ve ölçeklerin yüksek düzeyde güvenilir olduğu ($0,60 > \alpha > 0,92$) tespit edilmiştir. KMO örneklem yeterliliği testi, değişkenlerin homojen yapısına işaret ederek faktör analizi için uygun olduklarını; Barlett testi ise, değişkenlerin korelasyon matrisinin anlamlı düzeyde uygun olduğunu göstermektedir

Tablo 5
Mental İyi Oluş Faktör Analizi

	Soru ifadesi	Fak. Ağır.	p
Mental İyi Oluş	1. Gelecekle ilgili iyimserim	,612	P=,000
	2. Kendimi işe yarar (faydalı) hissediyorum.	,704	
	3. Kendimi rahatlatmış hissediyorum.	,714	
	4. Diğer insanlara karşı ilgiliyim.	,641	
	5. Farklı işlere zaman ayırabilecek enerjim var.	,622	
	6. Sorunlarla iyi bir şekilde başa çıkabilirim.	,710	
	7. Açık ve net bir biçimde düşünebiliyorum	,691	
	8. Kendimden memnunum.	,753	
	9. Kendimi diğer insanlara yakın hissediyorum	,731	
	10. Kendime güveniyorum	,805	
	11. Kendi kararlarımı kendim verebiliyorum.	,641	
	12. Sevildiğimi hissediyorum	,782	
	13. Yeni şeylere karşı ilgiliyim.	,636	
	14. Neşeli hissediyorum.	,744	
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örneklem Yeterliliği: 0,896 % Varyans: 57,598 Barlett Küresellik Testi Ki-kare:1062,928 Sd: 91 P= 0,000			

Mental iyi oluş kavramının alt boyutlarını belirlemek amacıyla açımlayıcı faktör analizi (EFA) yapılmış ve mental iyi oluştaki varyansın yaklaşık % 58'inin tek faktör tarafından açıklandığı ortaya çıkmıştır. Bu başlıkta yer alan tüm ifadelerinin faktör yükünün 0,35'in üstünde olmasından dolayı hiçbir ifadenin analizden çıkarılmaması uygun görülmüştür. Mental iyi oluş üzerine yapılmış çalışmaların çoğu Tennant ve ark. (2007) geliştirilen tek boyutlu mental iyi oluş kavramı üzerine inşa edilmiştir.

Dolayısıyla yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda örgütsel vatandaşlık davranışı; diğerkâmlık, sivil erdem ve centilmenlik şeklinde literatüre uygun şekilde adlandırılmıştır.

Tablo 6
Katılımcıların Mental İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Temel Analiz Sonuçları

Değişken	$\bar{X}$	SS.	Çarpıklık	Basıklık
Mental İyi Oluş	54,25	9,16	-,686	,648

Tablo 6 incelendiğinde, elde edilen verilere ilişkin çarpıklık ve basıklık değerleri (+1,-1) aralığında olup verilerin normal dağılıma sahip olduğu tespit edilmiştir (Büyüköztürk, 2007: 40). Ek olarak, katılımcıların mental sağlık düzeylerine ilişkin ortalamalar incelendiğinde katılımcıların mental iyi oluş düzeylerinin $\bar{X} = 54,25 \pm 9,16$ olduğu tespit edilmiştir.

3.4. Araştırmanın Çalışma Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın çalışma evreni; amatör çoksesli korolar, örnekleme ise; İstanbul'da faaliyet gösteren Magma, Boğaziçi Caz Korosu, Boğaziçi Gençlik Korosu üyeleri oluşturmaktadır.

Boğaziçi Caz Korosu, Magma, Boğaziçi Gençlik Korosu Biyografisi:

2011 yılının Haziran ayında Şef Masis Aram Gözbek yönetiminde kurulan ve Türkiye'de koro kültürünün yaygınlaşmasında öncü kabul edilen Boğaziçi Caz Korosu, yaklaşık 30 kişilik kadrosuyla çağdaş müzikten caza ve çok sesli türkü düzenlemelerine kadar uzanan çok geniş bir repertuvara sahip. Türkiye'de birçok değişik projede yer alan koroyu, tüm dünyada çeşitli uluslararası prestijli etkinliklerde de izleyebilmek mümkün. Gerek yurt içi, gerekse yurt dışında edinmiş olduğu sayısız başarıyla koro aynı zamanda, INTER CULTURE'ın 2012 yılında yayımlanmış olduğu dünya sıralamalarında Folklor kategorisinde 1. ve dünya genelinde ise 13. olarak gösterildi.

Eylül 2014'te, ülkemizde koro müziği kültürünün yaygınlaşması ve çok sesliliğin bir ortak değer haline gelmesi yolunda önemli bir adım atıp, ailesine 15-22 yaş arası yaklaşık 45 genç koristi de katarak Boğaziçi Gençlik Korosu'nu kurdu. İlk üç sezonunda Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde 50'den fazla konserde ve çeşitli festivallerde

sahne alan bu dinamik koro, başlatmayı planladığı çeşitli sosyal sorumluluk projeleriyle de öncü olmayı ve toplumun bu alandaki farkındalığını arttırmayı hedeflemektedir.

Ağustos 2016'da ise bu aile, MAGMA'nın kurulması ile daha da genişledi ve Boğaziçi Caz Korosu koro müziğini tüm Türkiye'de yaygınlaştırma yönündeki çalışmaları doğrultusunda büyük ve önemli bir adım daha atmış oldu.

Masis Aram Gözbek'in genel sanat yönetmenliği ve şefliğinde, koronun başarıları aşağıdaki gibidir:

- 2011 yılının Haziran ayında, Dünya Koro Şampiyonası öncesi sponsor arayışlarını duyurmak için metroda çektikleri mini klip, gerek yerli yabancı basında, gerekse sosyal medyada büyük yankı uyandırdı. 'Metroda mini konser' ismiyle ve daha sonra farklı isimlerle çeşitli mecralarda yer alan video klip, 10.000.000'a yakın tıklandı.
- 2011'de Avusturya'da düzenlenen Dünya Koro Şampiyonası'nda, Çağdaş Müzik ve Folklor kategorilerinde 'DÜNYA ŞAMPİYONU', Karma Korolar kategorisinde ise 'Dünya İkincisi' oldu ve şampiyonların yarıştığı 'Grand Prix'de ise 2 altın madalya kazanarak toplam 5 altın madalya ile Türkiye'ye döndü.
- Haziran 2012'de İtalya'da düzenlenen ve dünyanın sayılı prestijli festivallerinden olan 'La Fabbrica del Canto' Uluslararası Koro Festivali'ne davet edilen dünya çapında 8 koronun içinde yer aldı.
- Temmuz 2012'de ABD'de düzenlenen 7. Dünya Koro Olimpiyatları'nda 3 altın madalya ve Ağustos 2012'de Macaristan'da düzenlenen 'Cantemus 9. Uluslararası Koro Festivali'nde de 1 altın madalya kazandı.
- Mayıs 2013'te Paris'e davet edilerek, L'édition 2013 des Rencontres Chorales'de 5 konser verdi.
- Mayıs 2014'te Bulgaristan'da düzenlenen ve European Grand Prix organizasyonunun 6 ayağından biri olan '35th International May Choir Competition'dan 'Karma Korolar Birinciliği' ve 'Genç Şef Özel Ödülü' ile döndü.
- Ekim 2014'te Fransa'da düzenlenen ve koro dünyasının zirvesi olarak kabul edilen dünyaca ünlü koro festivali Polyfolia'ya özel olarak davet edilen 11

topluluğun içinde yer alarak, bu festivalde Türkiye'yi temsil eden ilk koro olma niteliğine sahip oldu.

- Ocak 2015'te, Türkiye'de ilk defa Royal Opera House prodüksiyonu ile sahnelenen, Giacomo Puccini'nin ünlü eseri La Bohème operasında, maestro Cem Mansur yönetiminde temsiller gerçekleştirdi.
- Mayıs 2015'te, Saygun Filarmoni Korosu'nun bünyesinde yer alarak J. Brahms'ın Alman Requiemi'ni maestro Antonio Pirolli yönetiminde Bilkent Senfoni Orkestrası ile birlikte seslendirdi.
- Temmuz 2015'te 19.'su Macaristan'da gerçekleşen, Avrupa'nın en büyük koro festivali Europa Cantat'ta Türkiye'yi başarıyla temsil etti.
- Nisan 2016'da Belçika'da düzenlenen 64. Avrupa Genç Müzisyenler Festivali'nde Karma Gençlik Koroları ve Serbest Seri kategorilerinde Birincilik Ödülü'ne ve iki kez 'Üstün Başarı' unvanına layık görüldü.
- Mayıs 2016'da İsviçre'de düzenlenen ve dünyanın en prestijli gençlik koroları festivali olarak gösterilen 10. Avrupa Gençlik Koroları Festivali'nde tüm dünyadan davetli 10 seçkin koro ile performanslar sergileyerek ülkemizi başarıyla temsil etti.
- 2017 Kasım ayında, kendi bünyesinde kurduğu MAGMA Filarmoni Korosu'yla Karl Jenkins'in Gloria'sı ve Ariel Ramirez'in Misa Criolla'sını maestro Gürer Aykal yönetiminde Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ile birlikte seslendirdi.
- MAGMA Filarmoni Korosu bünyesinde, Mor ve Ötesi ve Orçun Orçunsel yönetimindeki senfoni orkestralarıyla Ekim 2018'de ve Şubat 2019'da Aya İrini ve Zorlu PSM'de sahne aldı.
- Aralık 2018'de MAGMA Filarmoni Korosu'yla, The Harry Potter™ Film Concert projesi kapsamında serinin üçüncü filmini şef Benjamin Pope yönetimindeki orkestrayla beraber seslendirdi.
- Son olarak Mart 2019'da Bulgaristan, Sırbistan, Macaristan, Avusturya ve Slovenya'da 8 farklı şehirde 10 konser vererek Türkiye'yi başarıyla temsil etti.

Turne dahilinde 22 Mart'ta avrupanın en prestijli müzik kurumlarından Musikverein Graz ve maestro Franz M. Herzog'un özel davetiyle 7. Festkonzert'te özel bir performans gerçekleştirdi.

Bunların yanında,

- Toplamda 300'e yakın canlı performans (niversite-belediye konserleri, çeşitli uluslararası yurt içi, yurt dışı organizasyonlar),
- Sayısız televizyon ve radyo programı, sayısız gazete ve dergi haberi, sayısız röportaj,
- Nil Karaibrahimgil ile canlı performanslar,
- Sertab Erener'le özel konserler, pek çok televizyon programında canlı performans ve sanatçının 2013 tarihli 'Sade' isimli albümündeki 'Söz' parçasının a cappella düzenlemesi ve kaydı,
- Yasemin Mori ile albüm kaydı ve gerek konserlerde gerekse çeşitli tv programlarında canlı performans,
- Selami şahin ve Ali Kocatepe ile canlı performanslar,
- TRT Haber için çekilen ve koronun başarı hikyesini anlatan 45 dk. lık belgesel nitelikte program (Güzel lke),
- 'Doğa İçin al', 'Görünürlük Projesi', 'Can' Sinema Filmi, 'Arkadaşım İnsan' gibi çeşitli farklı projelerde yer aldı.

Türkiye'de kazanılan diğer dller:

- Müzikalite / Müzikal Dinamiklerde Başarı - 23. Türkiye Korolar şenliği (2018)
- Caz/ Ritmik Caz Yorumlamada Başarı - 4. İzmir Polifonik Korolar şenliği (2018)
- Saip Egz Eseri Yorumlama zel dl - 6. SANSEV Uluslararası oksesli Koro Festivali (2018)
- Caz/ Ritmik Caz Yorumlamada Başarı - 3. İzmir Polifonik Korolar şenliği (2017)

- Entonasyon, Homojenlik ve Koro Tınısı Başarı Ödülü - 2. İzmir Polifonik Korolar Şenliği (2016)
- Çağdaş Yapıt Yorumlamada Başarı - 21. Türkiye Korolar Şenliği (2016)
- Türk Tıp Öğrencileri Birliği Özel Ödülü - TurkMSIC (2016)
- Entonasyon, Homojenlik ve Koro Tınısı Başarı Ödülü - 20. Türkiye Korolar Şenliği (2015)
- Değerlendirme Kurulu Özel Ödülü - 19. Türkiye Korolar Şenliği (2014)
- Entonasyon, Homojenlik ve Koro Tınısı Başarı Ödülü - 19. Türkiye Korolar Şenliği (2014)
- Halkın Hakları Sanat Ödülü - Halkevleri (2014)
- Yılın En Özgün Grubu - Halk TV Ödülleri (2014)
- 'Beyaz Kelebekler' Müzik Onur Ödülü - Kabataşlılar Derneği (2014)
- Çağdaş Halk Müziği - Troya Kültür-Sanat Ödülleri (2014)
- Yılın En İyi Korusu - Darüşşafaka Medya Ödülleri (2012)
- Yılın En İyi Korusu - Şişli Rotary Kulübü (2012)
- Yılın En İyi Korusu - Uludağ Üniversitesi 8. Medya Ödülleri (2012)
- Yılın Başarı Ödülü - ROTABEST (2012)
- Yılın Topluluğu (halk oylaması) - Donizetti Klasik Müzik Ödülleri (2012)
- Yılın Koro/Vokal Topluluğu - Donizetti Klasik Müzik Ödülleri (2012)

Magma Koro. 'Boğaziçi Caz Korusu Biyografi' Erişim: 29.04.2019.
<https://www.magmakoro.com/bogazici-caz-korusu>

BÖLÜM 4: BULGULAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin gündelik yaşamlarında müzikle ilgilenme durumu nasıldır? Sorusundan elde edilen cevaplar aşağıda tablo halinde gösterilmiştir.

Tablo 7
Amatör Çoksesli Korolarda Yer Alan Bireylerin Müzikle İlgilenme Durumları

	f	%
Müzik Aleti Çalan	99	70,2
Müzik Dinleyicisi	42	29,8
TOPLAM	141	100,0

Analiz sonuçlarına göre, müzik ilgi durumu frekans dağılımları incelendiğinde müzik aleti çalanların (%70,2), müzik dinleyenlerin (%29,8) ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan, Amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin %70.2 oranında büyük çoğunluğunu bir müzik aleti çaldığı ve kalanının müzik dinleyicisi olduğu sonucuna varılmıştır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Amatör çoksesli korolarda yer alan bireyler yaş değişkenine göre hangi tür müzikleri dinlemektedir? Sorusundan elde edilen cevaplar aşağıda tablo halinde gösterilmiştir.

Tablo 8
Amatör Çoksesli Korolarda Yer Alan Bireylerin Yaş Değişkenine Göre Dinledikleri Müzik Türleri

		Caz Müzik	Türk Halk Müziği	Rock Müzik	Türk Sanat Müziği	Türkçe Pop	Yabancı Pop	TOPLAM
14-17 yaş	F	5	11	2	2	3	4	27
	%	18,5%	40,7%	7,4%	7,4%	11,1%	14,8%	100,0%
18-21 yaş	F	3	13	2	5	4	9	36
	%	8,3%	36,1%	5,6%	13,9%	11,1%	25,0%	100,0%
22-25 yaş	F	2	6	3	1	4	8	24
	%	8,3%	25,0%	12,5%	4,2%	16,7%	33,3%	100,0%
26-29 yaş	F	3	3	2	3	7	2	20
	%	15,0%	15,0%	10,0%	15,0%	35,0%	10,0%	100,0%
30 yaş ve üzeri	F	3	8	4	1	8	10	34
	%	8,8%	23,5%	11,8%	2,9%	23,5%	29,4%	100,0%
TOPLAM	F	16	41	13	12	26	33	141
	%	11,3%	29,1%	9,2%	8,5%	18,4%	23,4%	100,0%

Amatör çoksesli korolarda yer alan bireyler yaş değişkenine göre hangi tür müzik dinledikleri incelendiğinde 14-17 yaş grubunda olanların Caz Müzik dinleme oranlarının %18,5, Türk Halk Müziği %40,7, Rock Müzik %7,4, Türk Sanat Müziği %7,4, Türkçe Pop %11,1, Yabancı Pop %14,8 olarak çıkmıştır. 18-21 yaş Grubunda olanların Caz Müzik dinleme oranlarının %8,3, Türk Halk Müziği %36,1, Rock Müzik %5,6, Türk Sanat Müziği %13,9, Türkçe Pop %11,1, Yabancı Pop %25,0 olarak çıkmıştır. 22-25 yaş grubunda olanların Caz Müzik dinleme oranlarının %8,3, Türk Halk Müziği %25,0, Rock Müzik %12,5, Türk Sanat Müziği %4,2, Türkçe Pop %16,7, Yabancı Pop %33,3 olarak çıkmıştır. 26-29 yaş grubunda olanların Caz Müzik dinleme oranlarının %15,0, Türk Halk Müziği %15,0, Rock Müzik %10,0, Türk Sanat Müziği %15,0, Türkçe Pop %35,0, Yabancı Pop %10,0 olarak çıkmıştır. 30 yaş ve üzeri yaş grubunda olanların Caz Müzik dinleme oranlarının %8,8, Türk Halk Müziği %23,5, Rock Müzik %11,8, Türk Sanat Müziği %2,9, Türkçe Pop %23,5, Yabancı Pop %29,4 olarak çıkmıştır.

Araştırmaya katılan katılımcıların 14-21 yaş aralığında olanlarının “Türk Halk Müziği”, 22-25 ile 30 yaş ve üzeri olanların “Yabancı Pop”, 26-29 yaş aralığında olanların ise “Türkçe Pop” dinledikleri belirlenmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çoksesli Korolarda yer alan bireylerin sosyalleşmesinde koro topluluğunun katkısı var mıdır? Sorusuna alınan cevaplar aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

Tablo 9
Bireylerin Sosyalleşmesinde Amatör Çoksesli Koroların Katkı Durumu

	F	%
Katılıyorum	124	93,94
Kararsızım	4	3,03
Katılmıyorum	4	3,03

Sosyalleşme Açısından Amatör Koroların Katkısı Olduğunu Düşünüyor musunuz? Sorusuna yüz yirmi dört kişi (124) kişi amatör koroların sosyalleşmeye katkıda bulunduğunu ifade etmiştir. Bulgular arasında evet, kesinle katılıyorum, çok önemli gibi yanıtlar alınmıştır. Katılımcıların yüzde 93,94’ünün amatör çoksesli koroların sosyalleşmeye katkı sağladığını düşüncesine yüksek katılım olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Katılımcılardan sekiz (8) kişi ise amatör koroların sosyalleşmeye katkı olduğu konusunda kararsız kalmış veya olumsuz görüş bildirmiştir. Araştırmaya dahil olanların sadece yüzde 6,06'sı amatör çoksesli koroların sosyalleşme açısından katkı sağladığını düşünmediğini (ya da kararsız olduğunu) belirtmiştir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Amatör Çoksesli Koro ortamında yer alan bireyler bulundukları ortamda kendilerini nasıl hissediyorlar? Sorusuna verilen cevaplar tablo halinde belirtilmiştir.

Tablo 10
Amatör Çoksesli Koro Ortamının Koroda Yer Alan Bireylere Hissettirdikleri

	F	%
Özgüven	20	24,8
Yeni insanlar tanıma	18	22,32
Ortamdan zevk alma	56	69,44
Ortak bir amaç etrafında birleşme	34	42,16
Yardımlaşma, birlik ve beraberlik duygularını geliştirir	34	42,16
Farklı yaş gurubunda arkadaşlar edinme	8	9,92

Amatör Çoksesli korolarda yer alan bireylerin %69,44 oranında “ortamdan zevk aldığı”, Koro ortamının %42,16’lık eşit oranda “ortak bir amaç etrafında birleşen” ve “yardımlaşma, birlik ve beraberlik duygularını geliştiren” duygular hissettirdiği belirlenmiştir. Amatör Çoksesli korolarda yer alan bireylerin %24,8’inin “özgüven” duygusu hissettiği de bulgular arasındadır.

Katılımcılar, amatör çoksesli koroların, mental iyi oluşa katkısına dair beklentinin belirleyici olduğunu ifade etmektedir. Müzik öğrenme ve şarkı söyleme beklentilerinin yanında, ortamdan zevk alma, kendini iyi hissetme, arkadaş edinme beklentisinin varlığı, çoksesli koroların mental iyi oluşa katkısını ortaya çıkarmaktadır.

Çoksesli koroların insanların iyi hissetmesine katkısına dair verilen yanıtlar arasında aynı zevklere yapılan vurgu dikkat çekmektedir. Buna göre müzik odak noktasında buluşan ve benzer zevklere sahip olan bireylerin bir araya gelmesiyle ortamdan zevk almanın kaçınılmaz olduğu yönünde yanıtlar alınmıştır.

Müzik eğitiminde çoksesli korolarda yer alan bireylerin ortak bir amaç etrafında toplanması söz konusudur. Bazı katılımcılar, ortak bir amaç için bir araya gelinmesinin

doğal sonucu olarak çoksesli koroların kendilerini sosyalleştirdiğini ifade etmiştir. İnsanların aynı amaç için çaba göstermesi ile birlikte yardımlaşma, birlik ve beraberlik duygularının geliştiğini yönünde yanıtlar alınmış ve bunların her birisinin mental iyi oluşa olumlu yönde katkıda bulunduğu belirlenmiştir.

Amatör çoksesli korolarda yer alma, bireylerin iletişim becerilerini geliştirmektedir. Katılımcıların verdikleri yanıtlarda çoksesli koroların iletişim becerisine olan katkıları neticesinde insanlara karşı daha açık olduğu sonucuna varılmıştır. Böylece toplumsal iletişimin niteliğinde artış gözlenebilecektir.

Şarkı söylemek için bir araya gelen insanların şarkı söyleyerek aralarında bağ kurdukları yönünde yanıtlar alınmıştır. Çoksesli korolar aracılığıyla kurulan bağlar, aynı zamanda mental iyi hissetmeye katkıda bulunmaktadır.

Amatör çoksesli koroların iyi hissetmeye ve sosyalleşmeye olan katkılarına dair dikkat çeken yanıtlardan birisi de kuşakların birbirini anlaması ve bilgi aktarımına yöneliktir. Alınan yanıtla göre amatör çoksesli korolar, insanların temel sorunlardan birisi olan kuşakların birbirini anlaması açısından fırsat sunmaktadır. Amatör çoksesli korolarda farklı kuşaklardan insanların bir arada olması nesillerin birbirini anlamasına katkıda bulunmaktadır. Bunun yanı sıra farklı kuşakların amatör çoksesli korolarda bir arada olması, yaşam boyu öğrenme açısından fayda sağlamaktadır. Kuşakların amatör çoksesli korolardaki varlığı ile birlikte nesiller arasında bilgi aktarımı gerçekleşmektedir. Ayrıca farklı kuşakların birbirini daha iyi ve daha doğru anlaması için gereken koşullar oluşmaktadır.

Sosyal ortam gelişimini sağlaması, çoksesli koroların korolarda yer alan bireylerin sosyalleşmesine katkılarından bir diğeridir. Çoksesli korolardaki bireylerin yeni tanıdıkları bireyler aracılığıyla farklı ortamlarda yer almaya başlamaları, sosyalleşmeye katkı yapmaktadır.

Farklı ilgi alanlarına yönelim, amatör çoksesli koroların bireylere sağladığı katkılardan bir diğeri olarak görünmektedir. Buna göre katılımcıların verdiği yanıtlar arasında çok sesli koroların insanlara yeni bir şey kattığına dikkat çekilmiştir ve bu da mental iyi oluşa yönelik bir katkı niteliği taşır.

Çoksesli korolarda yer alan bireylerin müzik eğitimi aldıkları süreçte birçok şeyi paylaşmaları söz konusudur. Mental iyi oluş ve sosyalleşme açısından bu durum ele

alındığında paylaşma duygusunun gelişmesi beklenmektedir. Araştırmada alınan yanıtlar çoksesli korolarda yer almanın paylaşma duygusuna olumlu yönde katkı sağladığını destekler nitelikte görünmektedir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Amatör çoksesli koro üyelerinin mental iyi oluşları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Sorusundan elde edilen bulgular aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Tablo 11
Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Mental İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Analiz Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS.	T	P
Mental İyi Oluş	Kadın	98	54,15	9,59	-186	,853
	Erkek	43	54,47	8,18		

Tablo 11 incelendiğinde, katılımcıların cinsiyetlerine göre mental iyi oluş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Amatör çoksesli koro üyelerinin Müzik İlgi Durumuna Göre Mental İyi Oluş Düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Sorusundan elde edilen bulgular aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Tablo 12
Katılımcıların Müzik İlgi Durumuna Göre Mental İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Analiz Sonuçları

Değişken	Müzik İlgi	N	$\bar{X}$	SS.	T	p
Mental İyi Oluş	Müzik Aleti Çalan	99	53,52	9,28	-1,466	,145
	Müzik Dinleyicisi	42	55,98	8,71		

Tablo 12 incelendiğinde, katılımcıların müzik ilgi durumlarına göre mental iyi oluş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Amatör çoksesli koro üyelerinin Yaşlarına Göre Mental İyi Oluş Düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Sorusundan elde edilen bulgular aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Tablo 13
Katılımcıların Yaşlarına Göre Mental İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Analiz Sonuçları

Yaş	N	$\bar{X}$	SS.	F	p
14-17 yaş	27	52,44	8,94	,808	,522
18-21 yaş	36	53,19	9,58		
22-25 yaş	24	54,33	7,73		
26-29 yaş	20	55,20	9,57		
30 yaş ve üzeri	34	56,18	9,63		
Toplam	141	54,25	9,16		

Tablo 13 incelendiğinde, katılımcıların yaşlarına göre mental iyi oluş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Amatör çoksesli koro üyelerinin İlgilendikleri Müzik türüne Göre Mental İyi Oluş Düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Sorusundan elde edilen bulgular aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Tablo 14
Katılımcıların İlgilendikleri Müzik Türlerine Göre Mental İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Analiz Sonuçları

Müzik Türü	N	$\bar{X}$	SS.	F	p	Farkın Kaynağı
Caz Müzik ^a	16	46,31	14,79	3,25 3	,008	a-b,c,f
Türk Halk Müziği ^b	41	56,12	8,36			
Rock Müzik ^c	13	55,85	7,98			
Türk Sanat Müziği ^d	12	53,42	9,61			
Türkçe Pop ^e	26	53,96	6,64			
Yabancı Pop ^f	33	55,67	6,89			
Toplam	141	54,25	9,16			

Tablo 10 incelendiğinde, katılımcıların ilgilendikleri müzik türlerine göre mental iyi oluş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Buna göre, caz müzik dinleyen katılımcıların mental iyi oluş puan ortalamaları ile Türk halk müziği, Rock müzik ve yabancı pop dinleyenlerin mental iyi oluş puan ortalamaları arasında farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sosyal bir topluluk olarak amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin mental iyi oluş açısından değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan çalışmada müzik eğitimi ve çoksesli korolara ilişkin bilgiler verilmiştir.

Bu çalışmada, İstanbul'da faaliyet gösteren MAGMA, Boğaziçi Caz Korosu, Boğaziçi Gençlik Korosu üyelerini içeren bir araştırma yapılarak çoksesli korolarda yer almanın, mental iyi oluş açısından etkileri değerlendirilmiştir. Katılımcıların verdiği yanıtlar aracılığıyla ulaşılan sonuçlar aşağıdaki gibidir:

1. Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin gündelik yaşamlarında müzikle ilgilenme durumu nasıldır? Sorusundan elde edilen sonuçlara ulaşıldı;

Araştırmaya katılan, Amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin %70.2 oranında büyük çoğunluğunu bir müzik aleti çaldığı ve kalanının müzik dinleyicisi olduğu sonucuna varılmıştır.

2. Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Amatör çoksesli korolarda yer alan bireyler yaş değişkenine göre hangi tür müzikleri dinlemektedir? Sorusundan elde edilen sonuçlara ulaşıldı;

Araştırmaya katılan katılımcıların 14-21 yaş aralığında olanlarının “Türk Halk Müziği”, 22-25 ile 30 yaş ve üzeri olanların “Yabancı Pop”, 26-29 yaş aralığında olanların ise “Türkçe Pop” dinledikleri belirlenmiştir.

3. Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Çoksesli Korolarda yer alan bireylerin sosyalleşmesinde koro topluluğunun katkısı var mıdır? Sorusundan elde edilen sonuçlara ulaşıldı;

Sosyalleşme açısından amatör koroların bireylere katkısını araştıran soruya, katılımcıların yüzde 93,94'ünün amatör koroların sosyalleşmeye katkıda bulunduğu konusunda fikir beyan etmesi, yapılan çalışmanın mental iyi oluşun sağlanmasında, koro topluluklarının sosyalleşmede gerçekleştirdiği ivme ile doğru orantılı olarak gerçekleştiğini göstermektedir.

4. Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Amatör Çoksesli Koro ortamında yer alan bireyler bulundukları ortamda kendilerini nasıl hissediyorlar? Sorusundan elde edilen sonuçlara ulaşıldı;

Müzik eğitiminde çoksesli korolarda yer alan bireylerin ortamdaki zevk alıyor olmaları söz konusudur. Bazı katılımcılar, ortak bir amaç için bir araya gelinmesinin doğal sonucu olarak çoksesli koroların kendilerini sosyalleştirdiğini ifade etmiştir. İnsanların ortamdaki zevk alarak, aynı amaç için çaba göstermesi ile birlikte yardımlaşma, birlik ve beraberlik duygularının geliştiği yönünde yanıtlar alınmış ve bunların her birisinin mental iyi oluşa olumlu yönde katkıda bulunduğu belirlenmiştir.

5. Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Amatör çoksesli koro üyelerinin mental iyi oluşları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Sorusundan elde edilen sonuçlara ulaşıldı;

Araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyetlerine göre mental iyi oluş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

6. Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Amatör çoksesli koro üyelerinin Müzik İlgi Durumuna Göre Mental İyi Oluş Düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Sorusundan elde edilen sonuçlara ulaşıldı;

Araştırmaya katılan katılımcıların müzik ilgi durumlarına göre mental iyi oluş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

7. Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Amatör çoksesli koro üyelerinin Yaşlarına Göre Mental İyi Oluş Düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Sorusundan elde edilen sonuçlara ulaşıldı;

Araştırmaya katılan katılımcıların yaşlarına göre mental iyi oluş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

8. Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Amatör çoksesli koro üyelerinin İlgilendikleri Müzik türüne Göre Mental İyi Oluş Düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Sorusundan elde edilen sonuçlara ulaşıldı;

Bu araştırmada caz müzik dinleyen katılımcıların mental iyi oluş puan ortalamaları ile Türk halk müziği, Rock müzik ve yabancı pop dinleyenlerin mental iyi oluş puan ortalamaları arasında farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

1. Korolara katılım konusunda toplumu bilinçlendirici çalışmalar yapılmalı,
2. Korolarda yer almanın sağladığı kazanımlara dair seminerler ve workshoplar düzenlenerek amatör koroların ve sosyal -kültürel- toplumsal işlevleri konusunda bilinçlendirme eğitimleri yapılmalı,
3. Örgün eğitim düzeyinde her yaş grubuna uygun koro oluşturulup ğretim programlarında yer verilmesi yoluyla bireylerin mental iyi oluşlarını sağlamak için sanatsal bir yol izlenmeli,
4. Yaygın eğitim kurumlarında toplu faaliyet olarak koroların özendirilmesi ve yaygınlaştırılması yönünde programlara yer verilmeli,
5. Bu araştırma, amatör oksesli koroların bireylerin mental iyi oluşlarına etkisinin incelendiği bir araştırma olarak yapılmıştır. Yapılacak diğer araştırmalar Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği korolarında yer alan bireylerle yapılarak çalışma evreni genişletilebilir.
6. Bu araştırma, çalışma evreninin sınırlılığı nedeniyle ülke genelini kapsayan sonuçlara erişilmemiştir. Yapılacak diğer araştırmaların ülke genelini kapsayıcı örnekleme ulaşarak mental iyi oluş ve koro müziği konularında net bilgiye ulaşılabilir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

ÇEVİK, Suna. Koro Eğitimi ve Yönetimi. 3.Baskı. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları, 2009.

Tezler

Akça Koca, Dilek. “*Bir Aile Eğitim Programının Evli Annelerin Evlilik Doyumu, Evlilikte Sorun Çözme Becerisi Ve Psikolojik İyi Oluşuna Etkisi*”. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2013.

Akça, Murat. “*Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Teknolojik Araç Ve Bilgisayar Destekli Klasik Gitar Eğitim Metodunun Etkililiğinin Sınanması*”. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, 2018.

Alpuğan, N. Neslihan. “*Koro Müziğinde Dil, Kullanımı Ve Önemi*”. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2010.

Avşaroğlu, Zeynep. “*Bir Dönem Boyunca Verilen Pozitif Psikoloji Dersinin Öğrencinin Mental İyi Oluş Ve Kişisel İyi Oluşlarına Etkisinin İncelenmesi*”. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2017.

Şanal Karahan, Faika. “*Üniversite Öğrencilerinde Çözüm Odaklı Düşünmenin Depresyon, Anksiyete, Stres Ve Psikolojik İyi Oluş İle İlişkisi*”. Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya, 2016.

Sürekli Yayınlar

- Apaydınlı, Köksal. “Türk Beşleri Ve Türkiye'deki Çoksesli Koro Eğitimine Katkıları”. *ERPA International Congresses on Education*, (2017): 255-265.
- Coşkun, Fatih. “İzmir’deki Türk Sanat Müziği Amatör Korolarının İnsan Yaşamındaki Yeri”. *EKOD Dergisi*, 12, (2018): 83-91.
- Çuhadar, C. Hakan. “Müzik Ve Müzik Eğitimi”. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25/1, (2016): 217-230.
- Demirci, İbrahim. ve Şar, Ali Haydar. “Kendini Bilme Ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6/5, (2017): 2710-2728.
- Deniz Nart, Sevan. “Deşifre Şarkı Söyleme Ve Koro Eğitimine Katkıları”. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2/2, (2010): 134-142.
- Doğruöz, Muattar Demet. “Türkiye’de Modernleşme Sürecinin Müziğe Yansımaları Bağlamında Klasik Koro Örneği”. *EKOD Dergisi*, 12, (2018): 69-81.
- Ersoydan, M. Yiğit ve Karakelle, Sibel. “Türkiye’de Koro Şeflerinin Dönüşümcü Ve Etkileşimci Liderlik Davranışlarının İncelenmesi”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 13, (2014): 31-52.
- Ersoydan, M. Yiğit ve Köse, H. Seval. “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Koro Yöneticilerinin En Çok Tercih Ettikleri Çağdaş Türk Koro Müziği Eserleri”. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5/4, (2010): 192-198.
- Ertürk, Abbas, Keskinçilç Kara, Sultan Bilge ve Zafer Güneş, Demet. “Duygusal Emek Ve Psikolojik İyi Oluş: Bir Yordayıcı Olarak Yönetmel Destek Algısı”. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16/4, (2016): 1723-1744.
- Kaya, Zeynep. “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Koro Dersine Yönelik Tutum, Özyeterlik Algısı Ve Akademik Başarılarının İncelenmesi”. *Current Research in Education*, 2/1, (2016): 1-16.
- Kılınç, Mustafa. “Psikolojik İyi Oluş Yordayıcıları Olarak Özyeterlik Ve Etkileşim Kaygısı”. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4/13, (2017): 207-216.
- Köse, H. Seval. “Koro Başarımlı Gücünün Arttırılması İçin Bireysel Ses Eğitiminin Gerekliliği”. *Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi*, (Nisan 2014):1-8.
- Önder, Fulya Cenkseven ve Mukba, Gamze. “Üniversite Öğrencilerinde Umut Ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişkide Yaşam Amacının Aracı Rolü”. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 62, (2017): 103-116
- Özmete, Emine. “Evli Kadınlar Ve Erkekler İçin Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinin Türkçeye Uyarlaması”. *Bilgi Dergisi*, 78, (2016): 361-392.

- Sarı, Tuğba ve Yıldırım, Musa. “Pozitif Bir Karakter Gücü Olarak Şükür: Mental İyi Oluş Ve Bazı Demografik Değişkenlerle İlişkisinin İncelenmesi”. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 62, (2017): 13-32.
- Sarı, Tuğba. ve Çakır, S. Gülfem. Mutluluk korkusu ile öznel ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5/25, (2016): 222-229.
- Tanrıöver, Ahmet Ulvar ve Başaran Tanrıöver, Gülşah. “Genel, Özengen Ve Mesleki Müzik Eğitimi Süreci İçinde Verilen Keman Eğitiminde Karşılaşılabilecek Olası Güçlükler”. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 32, (2015): 555-567.
- Telef, Bülent Baki. “Psikolojik İyi Oluş Ölçeği: Türkçeye Uyarlama, Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28/3, (2013): 374-384.
- Uluğbay, Selin. “Müzik Eğitiminin Çocuk Zekasına Olan Etkileri”. *Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21/3, (2013): 1025-1034.
- Uslu, Mustafa. “Müzik Eğitiminin Kişilik Ve Sosyal Gelişme Açısından Değerlendirilmesi”. *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi*, (2009): 811-826.
- Uslu, Mustafa. “Nitelikli Bir Koro Şefinde Bulunması Gereken Yeterlilikler”. *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 2/4, (2013): 119-129.
- Yurcu, Gülseren ve Atay, Hakan. “Çalışanların Öznel İyi Oluşunu Etkileyen Demografik Faktörlerin İncelenmesi”. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4/2, (2015): 17-34.

İnternet Kaynakları

Magma Koro. ‘Boğaziçi Caz Korosu Biyografi’ Erişim: 29.04.2019.
<https://www.magmakoro.com/bogazici-caz-korosu>

Mete, Gökçe. “Koro Müziğinin Toplumsal İşlevleri Açısından Türkiye Korolar Şenliğinin Kazandırları Üzerine Genel Bir Değerlendirme”.
<http://www.ayk.gov.tr/> , Erişim Tarihi: 10.04.2019.

Milli Eğitim Bakanlığı. “Güzel Sanatlar Lisesi Çoksesli Koro Dersi Öğretim Programı”.http://cankiriguzelsanatlar.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/18/01/325216/dosyalar/2016_08/15071056_korocok_sesli1011.pdf , Erişim Tarihi: 09.03.2019.

Türk Dil Kurumu, www.tdk.gov.tr , Erişim Tarihi: 07.03.2019.

EKLER

EK 1: ANKET FORMU

Sevgili koro üyeleri,

“ Sosyal bir Topluluk Olan Amatör Çoksesli Korolarda Yer Alan Bireylerin Mental İyi Oluş Durumları“ nı konu alan Yüksek Lisans tezinin verilerini elde etmek için görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır.

Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen cevapları içtenlikle verecek şekilde cevaplamanız. araştırmanın amacına ulaşması için son derece önemlidir. Sizlerden elde edilen bilgiler sadece araştırma için kullanılacak, ikinci şahıslarla paylaşılmayacak ve kimlik bilgileriniz gizli tutulacaktır.

Araştırmaya katkılarınız ve gerçek görüşlerinizi belirttiğiniz için teşekkür ederim.

Seda ÜSTÜN
Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

Kişisel Bilgiler

Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek

Mesleğiniz / Okuduğunuz bölüm :

Yaşınız : () 14-17 () 18-21 () 22-25 () 26-29 () 30-33 () 34 +

Müzikle İlgilenme durumunuz : () Bir müzik aleti çalarım () İyi bir müzik dinleyicisiyim () Genellikle müzik dinlerim () nadiren müzik dinlerim () hiç müzik dinlemem

Dinlediğiniz / icra ettiği müzik türleri : Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

- () Türk Halk Müziği () Türk Sanat Müziği () Türkçe sözlü pop müzik
() Yabancı pop müzik () Dini müzik () Rock müzik () Rap müzik
() Klasik müzik () Caz müzik () Anadolu Rock müzik
() Diğer yazınız.....

Bir toplulukta yer alma duygusu sizi nasıl hissettiriyor ? :

Sosyalleşme açısından amatör koroların bir katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? Yazınız:

EK 2: WARWICK-EDINBURGH MENTAL İYİ OLUŞ ÖLÇEĞİ

	MADDELER	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1	Gelecekle ilgili iyimserim.					
2	Kendimi işe yarar (faydalı) hissediyorum.					
3	Kendimi rahatlamış hissediyorum.					
4	Diğer insanlara karşı ilgiliyim.					
5	Farklı işlere zaman ayırabilecek enerjim var					
6	Sorunlarla iyi bir şekilde başa çıkabilirim.					
7	Açık ve net bir biçimde düşünebiliyorum.					
8	Kendimden memnunum.					
9	Kendimi diğer insanlara yakın hissediyorum					
10	Kendime güveniyorum.					
11	Kendi kararlarımı kendim verebiliyorum.					
12	Sevildiğimi hissediyorum.					
13	Yeni şeylere karşı ilgiliyim.					
14	Neşeli hissediyorum.					

ÖZGEÇMİŞ

Seda ÜSTÜN, 12.04.1985 tarihinde Sakarya, Adapazarı İlçesinde dünyaya gelmiştir. İlk, orta ve lise eğitimini Sakarya’da tamamladı. Lisan eğitimini Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümünde tamamladı. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tezsiz yüksek lisansını tamamladı. (2009). Artvin’de 1 yıl, İstanbul’da 4 yıl kadrolu olarak müzik öğretmenliği yaptı. Aynı zamanda Boğaziçi Caz Korosu’nda Soprano-1 korist olarak 5 yıl boyunca yer aldı. Koro ile beraber yurt içi ve yurt dışında birçok çoksesli müzik festivali ve yarışmada yer aldı, çeşitli üniversitelerde konser performansları sergiledi.

Şuan Sakarya’da Mehmet Zumra Kuş Ortaokulunda kadrolu müzik öğretmeni olarak çalışmaktadır. Müzikal alandaki araştırmalarının devamına ise Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Folklor ve Müzikoloji Yüksek Lisans Programında devam etmektedir.